

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 78

din 22 martie 2024

Cu privire la examinarea rezultatelor controlului serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Jurnal TV”, ca urmare a petițiilor din partea dlui Ion Ceban, primar general al mun. Chișinău

La 16 februarie 2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a recepționat petiția nr. 011 din 14.02.2024 din partea dlui Ion Ceban, primar general al mun. Chișinău și președinte al Partidului Politic MAN, prin care comunică faptul că serviciile media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „TV8”, „PRO TV Chișinău” și „Jurnal TV”, în perioada 22-31 ianuarie 2024, în cadrul unor programe audiovizuale cu conținut informativ și analitic, au difuzat subiecte legate de activitatea Primăriei mun. Chișinău cu abateri de la prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA) și ale Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Astfel, petiționarul susține că, la 22 ianuarie 2024, la „PRO TV Chișinău” au fost prezentate două subiecte, cu titlurile *„Zăpada se topește, răsar găurile”* și *„Soluția Primăriei – să achite părinții”*, în care a fost reflectată activitatea Primăriei mun. Chișinău, condusă de Ion Ceban. Potrivit lui, *„deși problemele sunt comune pentru toată țara, iar în alte orașe situația este mult mai gravă, știrile sunt axate în exclusivitate pe municipiul Chișinău”, iar pentru realizarea materialelor „sunt alese doar reacții negative și critice, ceea ce nu creează un tablou obiectiv al situației. Titlurile știrilor sunt manipulatorii, pentru că creează intenționat o poziție negativă față de Primărie.”*

Potrivit edilului capitalei, pe aceeași dată, în cadrul buletinului de știri „Mesager”, „Moldova-1” a prezentat știrea despre grupele cu program prelungit: *„În material s-a vorbit despre faptul că părinții vor trebui să achite din propriile buzunare pentru grupele prelunghite și că municipalitatea a găsit bani doar pentru 6000 de copii din familii social-vulnerabile, contextul fiind „consilierii PAS au acuzat Primăria că face strângere de fonduri ilegale”.”*

Totodată, Ion Ceban menționează că în materialul jurnalistic *„este prezentată și înregistrarea video în care vorbește consiliera PAS Zinaida Popa și care spune că aceste colectări sunt ilegale și propune ca toți banii să fie achitați din bugetul municipal”*. Potrivit petiționarului, *„Știrea este tendențioasă, deoarece opinia reprezentantului Primăriei mun. Chișinău s-a referit la alt subiect decât acuzațiile oponenților. Respectiv, acuzațiile au rămas neacoperite, adică nu a fost prezentă poziția celeilalte părți în conflict.”*

Cu privire la abaterile comise de „TV8”, petiționarul susține că, la 22 ianuarie 2024, au fost difuzate trei știri, cu titlurile *„Drumuri ciuruite în capitală”, „Primăria vrea scuze de la TV8”* și *„Chefuri de milioane”*. Potrivit lui, *„Știrile din blocul dedicat situației din capitală sunt tendențioase și manipulatorii, deoarece creează în mod intenționat impresia că Primăria mun. Chișinău nu poate gestiona situația din Chișinău. Aceasta se face prin prezentarea opiniilor jurnaliștilor ca fapte.”*

De asemenea, în petiție se menționează că „TV8” face așa-zise investigații care se axează în exclusivitate pe activitatea Primăriei mun. Chișinău și a Partidului Politic MAN: *„Chefuri de milioane” arată cheltuielile Primăriei mun. Chișinău pentru concertele de sărbătoare, amintind de problema asistenților personali. TV8 reamintește de „investigația” ce ține de finanțarea partidului MAN, care a fost neobiectivă, tendențioasă și manipuloare.”*

De asemenea, Ion Ceban susține că, tot la aceeași dată, la „Jurnal TV” au fost prezentate știrile *„Ore suplimentare, plătite de părinți”, „Dispare omătul, apar gropile”, „Au ajuns la spital din cauza gheții”* și *„Deszăpezirea capitalei, cu tehnică uzată”*.

Potrivit petiționarului, toate știrile ce țin de actualitatea din Republica Moldova vizează exclusiv situația din Chișinău: „*Zilnic, buletinul de știri al Jurnal TV este dedicat criticii Primăriei mun. Chișinău. Activitatea Guvernului, de exemplu, nu este criticată deloc.*”

Totodată, primarul capitalei susține că blocul de știri este manipulator, deoarece are ca scop crearea unei impresii negative despre activitatea Primăriei mun. Chișinău: „*Poziția Primăriei mun. Chișinău este de fiecare dată trunchiată, iar poziția oponentilor este critică și de acuzare. De facto știrile sunt manipulatorii și neechidistante, reprezintă mostre de propagandă și dezinformare.*”

Conform petiției, la 24 ianuarie 2024, activitatea Primăriei mun. Chișinău a fost reflectată de serviciile media audiovizuale de televiziune „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Jurnal TV”.

Petiționarul menționează că „*La „Pro TV Chișinău” în buletinul de știri a fost un subiect în care este vizată Primăria: „Numire în funcție pe furiș”.*”

Text reporter: „*Aleșii locali PAS spun că astfel se conturează coalitia MAN - PSRM, ceea ce ar arată că primarul nu este pro-european. „În acest caz avem un titlu manipulator acuzativ, reporterul face concluzii, prezentând opinia sa drept fapt. Au fost difuzate 2 sincrone ale reprezentantei PAS, Zinaida Popa, cu acuzații la adresa Primarului general și nu a fost solicitată opinia Primăriei mun. Chișinău sau reprezentanților instituției, ceea ce reprezintă o prezentare neproportională”.*”

Pe aceeași dată, în buletinul de știri, „Jurnal TV” a difuzat subiectul „*Petiția lui Ion Ceban a împânzit orașul*”, care potrivit petiționarului conține un vox doar cu poziții negative. Or, potrivit petiției, „*prin astfel de tertipuri se manipulează opinia publică, se lasă impresia că toți cetățenii au o poziție critică față de inițiativa Primăriei mun. Chișinău*”.

Totodată, se menționează că la „Jurnal TV”, în cadrul programului „*Secretele puterii*”, Victor Duca, Victor Chironda și Zinaida Popa au adus acuzații, inclusiv penale, în adresa reprezentanților Primăriei: „*În platou au fost invitați cu aceeași poziție, critică la adresa Primăriei, adică exclusiv reprezentanți ai unei singure poziții, persoane care se află în conflict cu Primarul general Ion Ceban. În astfel de cazuri poziția adversă, conform legislației, trebuie să fie ocupată de moderator, pentru a face dezbateri și a echilibra situația.*”

În continuare, petiționarul aduce exemple de acuzații penale și intervenții părtinitoare ale moderatorului și menționează că „*moderatorul a ocupat poziția de acuzare, fiind nu doar de aceeași părere cu invitații, ci chiar insistând pe acuzații penale la adresa Primăriei mun. Chișinău și a lui Ion Ceban, insistând pe aceste acuzații până nu obținea răspunsul dorit de el*”.

Totodată, în petiție, Ion Ceban menționează că, la 25 ianuarie 2024, serviciile media audiovizuale de televiziune „PRO TV Chișinău” și „Jurnal TV” au difuzat „*materiale cu conținut ce încalcă normele de reglementare în domeniul audiovizualului*”.

Astfel, potrivit petiționarului, în știrea cu titlul „*Încă o tentativă eșuată*”, „*Consilierii Z. Popa și V. Chironda au făcut acuzații la adresa Primarului general, a MAN și a PSRM, dar reprezentanții acestor 3 entități au fost întrebați de reporter la alt subiect. Respectiv, în situație de conflict, nu a fost solicitată opinia celor acuzați. Exemplu clasic de manipulare a opiniei publice.*”

Potrivit petiției, „Jurnal TV” a difuzat în buletinul de știri două subiecte în care este vizată Primăria mun. Chișinău: „*Ședința CMC, încă o tentativă eșuată*” și „*Primăria nu mai oferă compensații*”.

Prima știre conține opiniile consilierilor PAS Zinaida Popa, Sergiu Crețu și Irina Baran și ale lui Victor Chironda de la Platforma DA, care critică activitatea Primăriei: „*Consilierii PAS îl acuză pe Ion Ceban de decizia primăriei privind eliminarea grupelor cu program prelungit în clasele primare din Chișinău și spun că edilul atentează la serviciul de asistență personală și anulează compensarea cu 40% la facturile pentru căldură. Potrivit consilierilor, totul s-ar întâmpla din cauza îndatorării orașului cu o rată de peste 25%.*”

De asemenea, Ion Ceban susține că în știre se conțin acuzații la adresa primarului general și a Primăriei mun. Chișinău, iar reprezentantul Primăriei este întrebat doar când va fi ședința Consiliului Municipal Chișinău (CMC). Totodată, petiționarul menționează că nu a fost solicitată opinia a niciunui consilier MAN.

În cea de-a doua știre – „*Primăria nu mai oferă compensații*”, potrivit petiționarului, „*sunt prezentate 2 istorii ale unor familii care nu mai beneficiază de compensații. Deși nimeni nu acuză Primăria*”

mun. Chișinău direct, titlul știrii este acuzativ și nu corespunde cu textul știrii. Jurnal TV continuă Campania de denigrare a Primăriei mun. Chișinău și a Primarului general Ion Ceban, care a început în campania electorală și s-a intensificat în ultimul timp. Zilnic apar 2-3 știri ce vizează Primăria, toate fiind de învinuire, cu conotație negativă. Discrepanța informațională, absența totală a echidistanței și a imparțialității, informarea neobiectivă și manipulativă - aceasta pare a fi politica editorială a JURNAL TV în raport cu Primăria mun. Chișinău.”

În aceeași ordine de idei, Ion Ceban susține că, la 31 ianuarie 2024, la „PRO TV Chișinău”, în buletinul de știri, „au fost difuzate 2 știri cu titluri de concluzie din start: „Guvernul a anulat deciziile CSE Chișinău” și „Decizie pozitivă pentru asistenții personali””.

Totodată, petiționarul menționează că în prima știre poziția ministrului educației este prezentată de trei ori, iar poziția Primăriei mun. Chișinău este prezentată parțial.

În a doua știre „autoritățile centrale evident sunt prezentate ca salvatori, rolul negativ fiind atribuit autorităților locale, însă nu se face o descriere obiectivă a situației cu exemple și din alte raioane ale țării, în care serviciul respectiv este administrat de autorități centrale și nici nu se descrie esența reformei implementate”.

În contextul celor relatate, petiționarul invocă încălcarea legislației în domeniul audiovizualului, și anume a art. 11 alin. (1) și (3), art. 13 alin. (1) lit. a) și b), alin. (4), alin. (6) lit. a) și b) din CSMA și a art. 4 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare: „(1) Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. (2) Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. (3) Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.”

Potrivit dlui Ion Ceban, este evident faptul că furnizorii serviciilor media audiovizuale de televiziune menționate și reprezentanții acestora, prin acțiunile enumerate supra, au încălcat principiile deontologiei jurnalistice și principiul asigurării imparțialității, echilibrului și favorizării liberei formări a opiniilor prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție.

De asemenea, în petiție este menționat faptul că titlurile materialelor difuzate de serviciile media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Jurnal TV” sunt alese în așa mod, încât denaturează esența faptelor prezentate, creează legături cauzale false acolo unde nu există.

Ca urmare a celor expuse, Ion Ceban a solicitat examinarea celor invocate și aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare proporțional faptei subiecților.

Totodată, la 26 februarie 2024, CA a recepționat petiția f/nr. din 26.02.2024 din partea dlui Ion Ceban, în care acesta invocă „acțiuni concentrate a unor reprezentanți media, care contravin prevederilor legale”, făcând referire la „Jurnal TV” și „TV8” care nu respectă principiul asigurării informării corecte în procesul de reflectare a activității Primăriei mun. Chișinău și a Partidului Politic MAN.

În continuare, petiționarul s-a referit la „unele tendințe din campania electorală pentru alegeri locale generale din 5 noiembrie 2023, chiar dacă mai multe încălcări au fost constatate și sancționate de Consiliul Audiovizualului”. Astfel, acesta susține că „Practic întotdeauna briefingurile MAN erau ignorate de Jurnal TV și TV 8. ... Totodată, în aceleași buletine de știri, erau difuzate materiale critice la adresa concurenților electorali MAN și Ion Ceban. Iar emisiunile de dezbatere erau dedicate criticii unui singur concurent electoral - Ion Ceban.” În susținerea celor invocate supra, petiționarul vine cu exemple de știri, difuzate de către serviciile media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV” și „TV8”, după cum urmează:

„a) De exemplu, emisiunea „Întrebă Ghețu” din 6 octombrie 2023, acuzații la adresa concurentului electoral Ion Ceban din partea lui Victor Chironda privind presupusa utilizare a resursei administrative.

- b) Emisiunea „Ora de Ras” din 8 octombrie 2023, cu materiale de acuzații directe la adresa lui Ion Ceban. Acuzații de relații cu Rusia și pregătirea operațiunii secrete de fraudare a alegerilor.
- c) Emisiunea „Cutia Neagră” din 12 octombrie 2023. Ion Ceban a fost acuzat de relații cu FSB, de abuz în serviciu și de utilizarea banilor publici în interese personale.
- d) Știrea „Ion Ceban sub lupa WatchDog” din 16 octombrie 2023 în care au avut loc manipularea cu cifrele și informația, iar opinia expertului era prezentată ca fapt.
- e) Emisiunea „Secretele Puterii” din 1 noiembrie 2023, Președinta Maia Sandu învinuiește pe Ion Ceban de relații cu Rusia.
- f) Dezbaterile electorale s-au axat, în mare parte, pe critica concurentului electoral Ion Ceban, precum și pe acuzații de relații cu FSB, abuz în serviciu și utilizarea banilor publici în interese personale.”

Totodată, Ion Ceban susține că în perioada post-electorală a continuat acuzarea lui, prin prezentarea ca fapt a relației cu FSB, Kremlinul și crearea acestei imagini prin diverse informații din trecut (fără nicio probă veridică, fără mențiuni că sunt opinii personale, fără substrat factologic real). În acest sens, petiționarul face referire la programul audiovizual „Secretele puterii”, difuzat săptămânal de „Jurnal TV” și moderat de Alexandru Cozer, în care realizatorii programului „impun telespectatorilor ideea că Ion Ceban este „mâna Moscovei”, „omul Kremlinului”, „agent FSB”, însă fără a prezenta probe sau fără a face distincție clară că este doar opinie personală”.

Urmează un alt comentariu – asupra abordării de către „TV8” și „Jurnal TV” a subiectului despre consecințele ninsorii din ianuarie 2024 din Republica Moldova, în care petiționarul invocă „îngustarea spațiului informațional” din moment ce „despre consecințele calamității naturale la nivel național, despre situația de pe drumurile naționale, despre situația din alte localități cetățenii nu erau informați”, „Zilnic, Primăria mun. Chișinău era criticată pentru acțiuni sau inacțiune”.

În petiție, Ion Ceban menționează că serviciile media audiovizuale de televiziune menționate supra aplică standarde diferite în procesul de realizare a materialelor jurnalistice despre activitatea autorității publice centrale și a Primăriei mun. Chișinău. Totodată se menționează și „conflictul dintre Guvernul Republicii Moldova și Primăria mun. Chișinău pe 2 subiecte de interes public - grupele cu program prelungit și asistenții personali” în care „Jurnal TV și TV8 au ocupat exclusiv poziția Guvernului. Punctul de vedere a reprezentanților Guvernului este dominant față de punctul de vedere al reprezentanților Primăriei mun. Chișinău.”

Cu privire la „subiectul asistenților personali și a grupelor cu program prelungit în format acuzativ la adresa Primăriei mun. Chișinău”, petiționarul continuă cu următoarele exemple:

„a) Jurnal TV, 11 ianuarie 2024. Din postarea pe Facebook a ministrului Dan Perciun au făcut o știre acuzativă la adresa primarului Ion Ceban „Datorii electorale”. Chiar dacă Ministrul Perciun îl acuza pe Ion Ceban de incompetență în gestionarea banilor publici, poziția primarului nu a fost prezentată.

b) Jurnal TV, 10 ianuarie 2024, știrea „Cheltuieli suplimentare pentru părinți”. Deși problemele sunt comune pentru toată țara, iar în alte orașe situația este mult mai gravă, știrile sunt axate în exclusivitate pe municipiul Chișinău.

c) TV 8 a făcut câteva investigații axate pe activitatea Primăriei mun. Chișinău și a partidului MAN.

d) „Chefuri de milioane”, așa a fost intitulat un reportaj despre cheltuielile Primăriei mun. Chișinău pentru concertele de sărbătoare. În acest reportaj a fost inclusă informația despre problemele asistenților personali. De asemenea, TV8 reamintește de „investigația” ce ține de finanțarea partidului MAN, care a trezit un șir de întrebări la realizatori la capitolul metodelor de dobândire a informației, dar și respectarea principiului informării corecte, imparțialității și bunei credințe.

e) În același timp, TV8 nu a investigat cheltuielile Președinției sau a Guvernului pentru diverse concerte și manifestații. Și nici a faptului cum este finanțat din donații partidul PAS. Sau alte partide importante.

f) Exemplul denunțurilor: denunțul MAN la CNA nu a fost mediatizat, denunțul PAS la Procuratură reflectat în principalele buletine de știri.

g) Buletinul de știri la JURNAL TV din 19 februarie 2024. Două știri despre Petiția de demisie lui Ion Ceban și scări reparate care necesită reparație - aceeași tendință de a prezenta doar o singură opinie și de a ignora poziția celor vizați.

h) Totodată, conferințe de presă pe subiecte de importanță pentru societate din partea reprezentanților MAN nu sunt mediatizate/ preluate.

i) TV8, buletinul de știri din 22 februarie 2024. Deși este redat parțial și sincronul lui Ion Ceban, mesajul principal este că „Ceban atacă presa independentă și echidistantă”. Ascultând discursul integral, devine clar că răspunsurile au fost acordate la toate întrebări adresate, iar dezacordul jurnalistului cu răspuns nu înseamnă lipsa de răspuns sau atac la presă.”

În același context, petiționarul invocă și abordarea cu privire la conflictul fracțiunilor MAN și PAS în Consiliul Municipal Chișinău: „în subiectele de conflict dintre fracțiunile MAN și PAS la ședințele CMC, poziția PAS este prezentată dominant în raport cu poziția MAN.”, dar și a faptului că sondajele de tip „Vox populi sunt, în proporție de 90%, critice la adresa Primăriei”.

În legătură cu cele expuse, ca urmare a analizei știrilor și emisiunilor difuzate de serviciile media audiovizuale de televiziune „TV8” și „Jurnal TV”, petiționarul invocă „existența abordării ce vine în contradicție cu prevederile legale” și solicită examinarea acestora prin prisma respectării art. 13 alin. (1) lit. a) și b), alin. (4), alin. (5) lit. a), b), c), d), e) și f), alin. (6) lit. a) și b) din CSMA. Totodată, petiționarul face trimitere la pct. 65 din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30.12.2019, și la pct. 2.20 și 2.22 din Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

Luând în considerare faptul că petiția f/nr. din 26.02.2024 nu corespundea tuturor rigorilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, prin scrisoarea nr. 420 din 28.02.2024, CA a solicitat eliminarea carențelor prin prezentarea informației complete și concrete despre obiectul sesizării, pentru fiecare serviciu media audiovizual de televiziune („TV8” și „Jurnal TV”).

Astfel, la 01 martie 2024, CA a recepționat răspunsul lui Ion Ceban:

„Obiectul și motivarea sesizării din 26 februarie 2024 sunt descrise în aceasta și reprezintă solicitarea de a examina per ansamblu respectarea de către furnizorii de servicii media TV8 și Jurnal TV a prevederilor legislației aplicabile, în special art. 13 alin. (1), (4) și (6) CSMA în raport cu reflectarea activității subsemnatului și a partidului politic MAN.

În sesizare am indicat și exemple concrete în susținerea poziției - în pct. 14 al sesizării se indică buletinele de știri și data difuzării acestora.

Totodată, reiterăm că principiile asigurării imparțialității, echilibrului și favorizării liberei formări a opiniilor, urmează a fi respectate nu doar la fiecare știre/ emisiune difuzată, ci și per ansamblu - inclusiv prin invitarea la emisiuni/ dezbateri a reprezentanților din diferite partide politice, experților și altor persoane cu diferite puncte de vedere, reflectarea echilibrată și echidistantă a activității tuturor autorităților și actorilor politici.

Verificarea activității unei surse media prin prisma respectării principiilor enunțate este posibilă și este mai efektivă prin analiza conținuturilor audiovizuale pentru o perioadă anumită întru crearea unei imagini obiective, per ansamblu.

O astfel de analiză a fost efectuată, obiectiv și imparțial, de către Consiliul Audiovizualului în perioada electorală.”

Totodată, este de menționat că, prin Decizia CA nr. 50 din 01.03.2024, conform art. 80 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, ambele petiții au fost conexe într-o singură procedură administrativă și a fost prelungit termenul de examinare a petițiilor depuse de primarul general al mun. Chișinău, cu cel mult 15 zile lucrătoare, în scopul unei examinări obiective a tuturor circumstanțelor invocate.

Astfel, în contextul celor relatate mai sus, referitor la subiectele prezentate drept exemple, indicate de către petiționar la pct. 4 lit. (a), (b), (c), (d), (e) și (f) al petiției f/nr. din 26.02.2024, precizăm că acestea au fost difuzate de serviciile media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV” și „TV8” în perioada desfășurării campaniei electorale, perioadă care a fost monitorizată de CA prin prisma respectării prevederilor art. 89-90 din Codul electoral.

Potrivit petiției, Ion Ceban își arată nemulțumirea vizavi de programele audiovizuale enunțate, și anume materialele critice adresate acestuia în calitate de concurent electoral la alegerile locale generale din mun. Chișinău. Așadar, subiectele cu conținut electoral (concuranții electorali) sunt monitorizate de CA doar în perioada campaniei electorale. Suplimentar, comunicăm faptul că, potrivit prevederilor art. 95 alin. (5) din Codul electoral, „*Contestațiile privind reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media se depun la Consiliul Audiovizualului în termen de 3 zile de la identificarea încălcărilor sau difuzarea programului audiovizual prin care au fost vătămate drepturile contestatarului.*”

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din CSMA, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, prin scrisorile nr. 339, 340, 341 și 342 din 20.02.2024, nr. 461 și 462 din 04.03.2024, CA a solicitat furnizorilor de servicii media IP Compania „Teleradio-Moldova”, ÎCS „PRO Digital” SRL, „REFORMA ART” SRL și AO „Media Alternativa” să-și expună pozițiile asupra celor invocate în petiții.

Astfel, prin scrisoarea f/nr. din 23.02.2024, IP Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Moldova-1”, a comunicat următoarele:

„În plângerea prezentată de primarul general al Capitalei, Ion Ceban, este menționat faptul că în știrea difuzată în cadrul buletinului de știri „Messenger” din data de 22 ianuarie 2024, în care este abordat subiectul privind grupele cu program prelungit, că au fost aduse acuzații fără a fi prezentată poziția celeilalte părți. Atragem atenția că subiectul a fost bazat pe declarațiile șefului Direcției Generale Educație, Andrei Pavaloi, care a vorbit în cadrul ședinței operative a serviciilor Primăriei Chișinău din 22 ianuarie 2024 despre acest subiect. Mai exact, Andrei Pavaloi a declarat: „Am rugat și alți părinți sau unii dintre părinți să ne dea lucruri concrete, clar sau declarații cu referire la acest subiect. Absolut toată lumea a refuzat și constatările de fapt erau că nu se colectează anumite sume neformale. În acest sens, fiind elaborat Regulamentul de prestare a serviciilor contra cost pentru grupele cu program prelungit. [...] Am ajuns la o formulă care presupune salarizarea cadrului didactic, dar și anumite cheltuieli de întreținere, fiindcă suntem obligați să punem conform legii aceste cheltuieli. Prețul, astfel, pentru trei ore de aflare a copilului în cadrul grupei cu program prelungit fiind de 360 lei, iar pentru șase ore-690 lei. La fel, prin Regulamentul respectiv a fost elaborat și mecanismul de plată a părinților care este absolut prin contul trezoreriei instituției, nefiind legată activitatea respectivă financiară de colectări non-formale, după modelul instituțiilor preșcolare, după modelul grădinițelor și achitării bonului de masă. Fiecărui părinte care va solicita înscrierea în grupa cu program prelungit, în conformitate cu Regulamentul contra cost, i se va elabora un bon lunar pe care îl va achita. În aceeași ordine de idei, am constatat și necesitatea de a acorda anumite facilități familiilor social-vulnerabile, la fel cum a fost și anterior cu achitarea a 20 la sută pentru alimentația copiilor în cadrul grupelor cu program prelungit. Reieșind din cifrele pe care le avem la moment, aproximativ 6000 de copii vor beneficia de frecventarea gratuită atât a grupei cu program prelungit, cât și achitarea din partea Primăriei municipiului Chișinău a mesei pe care o servește în cadrul acestei grupe. Or, vreau să menționez faptul că în această situație, în condițiile Regulamentului actual, majoritatea părinților totuși vor avea, cel mai probabil, și de câștigat în sensul în care aceste plăți non-formale au fost făcute anterior vor fi legalizate, iar pe alocuri vor fi și mai mici decât au fost ceva timp în urmă”. (video de la ședința operativă a serviciilor primăriei Chișinău din 22 ianuarie 2024 <https://www.facebook.com/primariachisinaumd/videos/264397676668650> TC 9.25 9.55 [-] 10.06 - 12.33) Menționăm că aceste detalii au fost expuse în știrea difuzată în buletinul de știri „Mesager” din data de 22 ianuarie 2024, care au fost completate cu declarațiile domnului Andrei Pavaloi, cităm: „La moment situația este de așa natură că, din punct de vedere financiar, nu ne putem permite aceste gratuități complete. Au fost propuneri pentru bugetul național de a achita grupele cu program prelungit din partea Ministerului Finanțelor pentru întreaga țară, pentru că până acum grupe cu program prelungit au existat doar în municipiul Chișinău. Și nu este corect pentru copii și părinți din instituțiile educaționale din întreaga țară”. Ulterior, în știrea difuzată a fost prezentată și poziția primarului general al Capitalei, Ion Ceban, care a menționat, cităm: „Primăria a propus o formulă pentru ca părinții să poată achita oficial, să primească bonul

de casă pentru acest lucru și să știe exact pentru ce sunt acești bani direcționați. Unii părinți achitau până acum de la 300 până la o mie și ceva de lei fără ca să fie o claritate asupra acestui proces”. Subiectul grupelor cu program prelungit a fost abordat de mai multe ori în cadrul buletinului de știri „Mesager”, inclusiv și protestul mai multor părinți alături de care au participat și reprezentanți ai fracțiunii Partidului „Acțiune și Solidaritate” din cadrul Consiliului Municipal Chișinău. În această ordine de idei, am considerat oportun să fie prezentată și poziția consilierii PAS din cadrul CMC, Zinaida Popa, care comentat declarațiile domnului Andrei Pavaloi. De altfel, în imaginile video pe care le-a publicat pe profilul său de Facebook, Zinaida Popa menționează: „Chiar si ceea ce a propus dumnealui (notă: ESTE VIZAT PRIMARUL ION CEBAN) cu privire la colectarea de bani pentru grupele cu program prelungit, la etapa 0.25). actuală este o ilegalitate. Sunt colectări de fonduri ilicit” (VIDEO POSTAT ÎN DATA DE 22 IANUARIE 2024: <https://www.facebook.com/Zinaida-Popa-PersoanaPublica/videos/398763122533335> TC 0.13. Declarațiile Zinaidei Popa au fost prezentate în textul știrii: „Consilierea fracțiunii PAS din CMC, Zinaida Popa, a venit cu o reacție. Ea spune că aceste colectări de bani de la părinți sunt ilegale și insistă ca banii pentru grupele cu program prelungit să fie alocați din bugetul municipalității”, completată cu declarațiile ei din video postat: „Sunt foarte curioasă, cine dintre consilieri va ridica mâna ca acest serviciu să fie contra-plată: MAN, PSRM, care cine? Noi, consilierii PAS, susținem ca acest serviciu să fie în continuare finanțat din fondul bugetului municipal. Eu cred că dacă ne solidarizăm și ne unim forțele, vom obține această finanțare așa cum a fost și până acum”. Din acest considerent, considerăm că acuzațiile aduse în plângerea depusă de către primarul general al Capitalei, Ion Ceban, la adresa Consiliului Audiovizualului că, cităm: „Știrea este tendențioasă, deoarece opinia reprezentantului Primăriei mun. Chișinău s-a referit la alt subiect decât acuzațiile oponentilor. Respectiv, acuzațiile au rămas neacoperite, adică nu a fost prezentă poziția celeilalte părți în conflict”, nu corespunde realității.”

Prin scrisoarea f/nr. din 23.02.2024, ÎCS „PRO Digital” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „PRO TV Chișinău”, a comunicat următoarele:

„ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, deținătoare postului de televiziune PRO TV Chișinău, a recepționat la 20 februarie 2024 cererea Consiliului Audiovizualului de a prezenta opinia asupra sesizării formulate de Ion Ceban, și vă comunică următoarele:

Postul de televiziune PRO TV Chișinău este de peste 20 de ani prezent pe piața de servicii audiovizuale, din Republica Moldova și se caracterizează ca fiind un post de televiziune independent, imparțial, echidistant, având ca scop primar informarea cetățenilor despre cele mai importante știri și evenimente din Republica Moldova și din străinătate.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, „(1) Orice persoană are libertatea de a primi informații de interes public prin intermediul mass-mediei. (2) Apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public”.

Potrivit art. 2, interesul public reprezintă „interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) fată de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau fată de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei”.

Potrivit art. 4 al Legii citate, „(1) Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. (2) Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public.”

1. În cadrul jurnalului de știri PRO TV Chișinău din 22.01.2024, a fost reflectată situația privind deteriorarea recentă a drumurilor și trotuarelor din municipiul Chișinău. Acest reportaj poate fi vizualizat pe link-ul <https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-valeria-capra-22-01-2024---2679211.html>. Imaginile difuzate au fost înregistrate în câteva sectoare din capitală, fiind intervievați locuitori și reprezentantul primăriei.

Petentul pretinde că în alte orașe situația este cu mult mai gravă” și că titlul știrii este manipulatoriu, pentru că „creează o poziție negativă față de Primărie.”

Menționăm că titlul „Zăpada se topește, răsar găurile” a fost ales pentru a reflecta starea de fapt a drumurilor și trotuarelor din Chișinău, pentru a scoate în evidență problema deteriorării lor după încălzirea vremii. Nu este menit să fie acuzator sau manipulator, ci să aducă în atenție o problemă cu care se confruntă zilnic cetățenii capitalei. Ba mai mult, analizând cu atenție conținutul reportajului, vom observa că nu există referințe directe sau indirecte la petent. Reportajul vizează exclusiv problemele stratului asfaltic și dificultățile întâmpinate de șoferi, fără a atribui vina sau responsabilitatea petentului. În acest context, considerăm acuzația că reportajul ar fi manipulator nu este susținută de probe. Ea este o reflectare a unei probleme obiective și vizibile cu care se confruntă locuitorii capitalei, și nu o încercare de a influența percepțiile publicului în direcția unei agende politice sau personale.

Mai mult, dl Ceban în sesizarea sa nici nu contestă situația de fapt reflectată. La fel, și reprezentantul Direcției mobilitate urbană recunoaște în cadrul reportajului existența problemei deteriorării drumurilor. În aceste condiții, este nefondată acuzația adusă postului „Pro TV Chișinău”.

În conformitate cu art. 9 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

2. În cadrul jurnalului de știri „Pro TV Chișinău” din 24.01.2024 a fost difuzat reportajul cu titlul „Numit în funcție pe furis”, ce poate fi vizualizat începând cu minutul 19:00 pe următorul link https://www.youtube.com/watch?v=mEb_504NNik.

Reportajul reflectă cum, „un anunț din partea autorităților locale, aflăm de pe rețelele de socializare că noul pretor al sectorului Râșcani este Victor Poleacov, fostul consilier municipal din partea PSRM”. Conform definiției din DEX, „furis -1. (adj.) Care se face în ascuns, pe neobservate.” Petentul invocă „un titlu manipulator acuzativ”, dar nu contestă faptul că numirea pretorului a fost anunțată post-factum.

Potentul pretinde că „nu a fost solicitată opinia Primăriei mun. Chișinău”, ceea ce este fals or, jurnaliștii postului de televiziune au primit refuzul expres de a comenta declarațiile înaintate de reprezentantul consilierilor municipali din partea Partidului Acțiune și Solidaritate.

Mai mult, acuzația precum că „reporterul face concluzii, prezentând opinia sa drept fapt” este nefondată. Furnizorul de servicii media audiovizuale s-a conformat prevederilor art. 13 alin. (6) CSMA, care prevede că „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sînt în dezbateri publică.” Reporterul a făcut distincție clară între opiniile exprimate de subiecții reportajului și cele reflectate în reportaj de furnizorul de servicii media.

3. În cadrul jurnalului de știri „Pro TV Chișinău” din 25.01.2024 a fost difuzat reportajul cu titlul „Încă o tentativă eșuată”, ce poate fi vizualizat începând cu minutul 08:51 pe următorul link <https://www.youtube.com/watch?v=vCp0QwV5B5U>.

În cadrul reportajului au fost întrebate opiniile reprezentanților consilierilor municipali din partea PSRM și partidului MAN, privind cele invocate de subiecții intervievați asupra existenței unor negocieri între partide și blocării intenționate a activității Consiliului municipal Chișinău.

Alegația petentului precum că nu a fost solicitată opinia celor acuzați” este falsă și poate fi ușor combătută prin însuși conținutul reportajului difuzat. Reprezentantul primăriei, la fel cum și consilierii municipali din partea PSRM și partidului MAN nu s-au expus asupra calificării politice a neîntrunirii în ședință a Consiliului municipal Chișinău.

Astfel, furnizorul de servicii media audiovizuale s-a conformat prevederilor art. 13 alin. (6) CSMA, care prevede că „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică.”

4. În cadrul jurnalului de știri „Pro TV Chișinău” din 31.01.2024 au fost difuzate reportajele cu titlurile: „Guvernul a anulat deciziile CSE Chișinău” și „Decizie pozitivă pentru asistenții personali”, ce pot fi vizualizate începând cu minutul 06:58 pe următorul link <https://www.youtube.com/watch?v=tIX27w9QiUk>.

Petentul pretinde că „poziția Ministrului Educației este prezentată de 3 ori, iar poziția Primăriei mun. Chișinău este prezentată parțial”. Această afirmație nu substanțiază vreo încălcare a normelor privind serviciile media audiovizuale, mai ales că poziția ministrului Educației a fost prezentată din același briefing de presă, fără a fi acordate mai multe posibilități unui protagonist față de altul. Cu referire la al doilea reportaj, indicăm că acuzația: „autoritățile centrale evident sunt prezentate ca salvatori, rolul negativ fiind atribuit autorităților locale” este subiectivă, neprobată și nefondată. În lumina celor expuse, solicităm examinarea mult aspectuală a situației în privința căreia a fost sesizată autoritatea. „PRO Digital” S.R.L. este dispusă să prezinte poziția sa în cadrul ședinței publice.”

Prin scrisoarea nr. 040-R/24-E din 22.02.2024, „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, a comunicat următoarele:

„În rezultatul examinării scrisorii dvs. nr.341 din 20.02.2024, prin care ne-a fost remisă cererea depusă de Ceban Ion, primar și președinte de partid, comunicăm că alegațiile expuse în această cerere sunt vădit neîntemeiate, iar solicitările urmează să fie respinse, având în vedere următoarele. Astfel, invocarea pretensei încălcări a Legii privind libertatea de exprimare nu poate fi subiect de examinare, aceasta neintrând în competența Consiliului Audiovizualului, ci în cea a instanței de judecată. Or, dacă persoana indicată consideră ca i-au fost afectate onoarea, demnitatea și reputația profesională prin reportajele difuzate la postul Jurnal TV, urmează să exercite procedura stabilită prin legea citată, înaintând o cerere prealabilă, iar ulterior o cerere în instanța de judecată.

Cu referire la presupusa acțiune de dezinformare, atestăm că petentul a inclus-o pur declarativ, fără a o corobora cu conținutul reportajelor indicate și fără a indica în ce a constatat dauna adusă securității naționale, dat fiind că definiția acestei noțiuni expres stabilește: dezinformare - răspândire intenționată, pe orice cale, în spațiul public, a informațiilor al căror caracter fals sau înșelător poate fi verificat și care sunt de natură să dăuneze securității naționale. Or, subiectele abordate: starea proastă a drumurilor din mun. Chișinău, proasta dezșăpezire a străzilor, sporirea numărului de persoane traumatizate prin alunecări pe gheață, etc. nu poate fi nicidecum calificată ca fiind în natură să dăuneze securității naționale.

Mai mult, toate aceste reportaje au respectat întocmai cerințele legale și deontologice, fiind o reflectare fidelă a realității existentă la acea etapă a vieții cotidiene, lipsind orice supoziții despre vreo deviere de la lege, după cum nici petentul nu a invocat aceasta.

Tot în context, reamintim Consiliului că în toamna anului 2023, o dată cu reflectarea campaniei electorale pentru alegerile locale, am atenționat despre sporirea numărului de cereri parvenite din partea acestui personaj politic, care se vrea mediatizat, cu orice scop și în orice context, pentru a-i spori ratingul de popularitate în eventualitatea alegerilor prezidențiale, prezenta cerere fiind una din acelea din ciclul precedent, reluat după epuizarea sărbătorilor de iarnă, inclusiv Anul Nou chinez.

Prin urmare, reiterăm asupra neacordării atenției la astfel de gen de cereri, care poartă doar un caracter formal, având scopul de victimizare în vederea mediatizării sale, mai ales că cele invocate de petent poartă un caracter vădit neîntemeiat, solicitând respingerea acesteia.”

Totodată, prin scrisoarea nr. 046-R/24-E din 06.03.2024, „REFORMA ART” SRL și-a prezentat poziția și asupra celei de a doua petiție:

„Ca răspuns la scrisoarea dvs. nr.461 din 04.03.2024, privind o nouă petiție depusă de Ion Ceban, referitoare la presupusele abateri comise de postul de televiziune Jurnal TV, venim să comunicăm următoarele.

De la început reiterăm poziția noastră privind caracterul declarativ, de formă, a acestor petiții, ce au ca și scop insinuarea privind pretensele lezări din partea presei a intereselor sale și a formațiunii ce o conduce, probabil, în vederea victimizării ulterioare față de alte instituții, poate chiar și străine (ruse) pentru justificarea unei susțineri, cum au fast expuse recent cele două cazuri: regiunile

transnistreană și găgăuză, totul înscriindu-se în cadrul războiului hibrid regizat din afara țării. Atestam și prin acest răspuns ca nici printr-un reportaj sau emisiune difuzată la postul Jurnal TV nu au fost admise încălcarea nici a normelor audiovizuale și nici a celor aferente drepturilor la onoare și demnitate a lui Ion Ceban.

Cu atât mai mult nu ne vom expune asupra presupuselor încălcări ce ar fi fost admise în cadrul campaniei electorale, ce a fost monitorizată de CA și pe marginea cărora au fost adoptate deja deciziile corespunzătoare, pe care numitul Ceban I. nu le-a contestat!

Totodată, nu considerăm necesar și nici posibil de a fi supusă examinării politica editoriala a postului nostru, prin prisma subiectelor ce sunt mediatizate în buletinele de știri, deoarece aceasta ține strict de colegiul redacțional, care pune la baza necesității mediatizării a celor mai importante și stringente probleme ale societății, cum sunt și acele din capitală, unde locuiește circa jumătate din populația țării! E de remarcat ca în cadrul acestor reflectări întotdeauna se solicita poziția autorității responsabile de soluționarea acelei probleme, punându-se pe post, inclusiv refuzul lor de a comenta:

- În subiectul Asociația „Părinți solidari atenționează ca părinții elevilor din Chișinău ar putea suporta cheltuieli suplimentare” din 10 ianuarie 2024, a fost expus: primarul Ion Ceban a declarat că „Primăria Chișinău nu închide grupele, dar le lasă să activeze la dorința profesorilor și părinților, așa cum se făcea și până acum în Chișinău”;

- în subiectul „Ceban, acuzat de gestionare defectuoasă” din 11 ianuarie 2024 s-a menționat că, nici primarul Ion Ceban, nici purtătorul de cuvânt al Primăriei nu au fost de găsit pentru o reacție, însă a fost pusă pe post informația că: anterior, Ion Ceban a declarat că „Primăria Chișinău nu închide grupele cu program prelungit, dar le lasă să activeze la dorința profesorilor și părinților, așa cum se făcea și până acum în Chișinău”;

- în subiectul „Activiștii AO „Primăria alternativă” au lansat astăzi o petiție prin care cer demisia primarului de Chișinău, Ion Ceban”, din 19 februarie 2024 s-a enunțat că: contactată pentru o reacție, consilierul edilului, Natalia Ixari, a declarat că Primăria nu comentează inițiativa ONG-ului și i-a acuzat pe membrii „Primăriei Alternative” ca ar fi activiști ai PAS;

- în subiectul „Mai mulți locuitori ai orașului sunt indignați de calitatea lucrărilor de reparație a scărilor din Parcul „Valea trandafirilor”, din 19 februarie 2024, s-a expus că: Pe 25 iulie 2022, primarul Ion Ceban a anunțat pe pagina sa de Facebook finalizarea lucrărilor de reparații în Parcul „Valea Trandafirilor” din apropierea Lacului 1. Intervenția a vizat scările de acces din direcția scuarului reabilitat în memoria persoanelor care au avut de suferit în urma catastrofei de la Cernobîl. Totuși, nu s-au comunicat informații cu privire la costul proiectului. Am încercat să aflăm cât a costat reparația acestor scări de la responsabilită de la pretura Botanica, dar aceștia nu au fost de găsit. Ne-a oferit un răspuns purtătorul de cuvânt al primăriei, Vasile Chirilescu, care ne-a spus că lucrările de reabilitare a scărilor au costat bugetul municipal 190 de mii de lei. Totodată, a explicat cauzele stricăciunilor.

Vasile Chirilescu, purtător de cuvânt al Primăriei: „Un proces de îngheț - dezgheț. Deci, temperaturile au dus la deteriorarea plăcilor respective, dar și o parte din plăci de către persoane rău-intenționate au fost scoase. A fost inspectată porțiunea de stradă și s-a verificat pe teren că sunt niște vicii ascunse în construcția acestei scări. Urmează, cum timpul o să fie favorabil și temperaturile o să fie favorabile cu plus, ca să înceapă lucrările de reabilitare, de reparație.” Reparația scărilor din Parcul „Valea trandafirilor” are o perioadă de garanție de cinci ani. Reabilitarea acestora urmează să se facă din contul antreprenorului, a dat asigurări Vasile Chirilescu.

În asemenea mod se atestă cert că expunerile petiționarului sunt combătute prin realitatea obiectivă, fiind vădit neîntemeiate toate insinuările lui, motive din care cerem respingerea petiției cu luarea de atitudine instituțională față de acest atac coordonat de Ceban I. asupra presei libere din țara noastră, în scopuri politice și contrare intereselor unei societăți democratice.”

Prin scrisoarea nr. 14 din 26.02.2024, AO „Media Alternativa”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TV8”, a comunicat următoarele:

„A.O. „Media Alternativa”, deținătoarea licenței de emisie a postului TV8, a luat act de scrisoarea CA nr. 342 din 20 februarie 2024 cu privire la sesizarea primarului de Chișinău, Ion Ceban, în care

edilul are obiecții față de câteva reportaje ce vizează activitatea Primăriei Chișinău, difuzate de TV8, și comunică următoarele: TV8 este vizată în punctele 1.3 și 2.2. din „plângerea” semnată de Ion Ceban. În acest sens: La obiecția 1.3. autorul sesizării susține că „știrile din blocul dedicat situației din capitală sunt tendențioase și manipulatorii, deoarece creează în mod intenționat impresia că primăria mun. Chișinău nu poate gestiona situația din Chișinău. Aceasta se face prin prezentarea opiniilor jurnaliștilor ca fapte”. În viziunea noastră, obiecțiile lui Ion Ceban sunt nefondate. Or dumnealui are obiecții la formulări de FAPTE, și nicidecum interpretări. De exemplu: „586 de mii de lei pentru 30 de minute de Carlas Dreams. Atât a plătit Primăria Chișinău doar pentru una dintre trupele care au urcat de Revelion pe scena din PMAN. Onorarii de peste 400 de mii de lei au mai fost plătite și pentru formațiile românești Holograf, dar și interpretul Stefan Bănică Jr, arată contractele făcute publice de Direcția Cultură”. De menționat că cifrele sunt preluate din contracte, fapt precizat și în știre. Astfel nu poate fi vorba de interpretare. Obiecția 2.2 vizează reportajul „PR în diaspora pe bani publici”. Aici ne vedem nevoiți să recunoaștem că s-a strecurat o inexactitate. Reporterul a interpretat eronat cifra din tabelul de mai jos (vedeți subliniat cu roșu), care a fost folosit și la editarea video a știrii (materialul video a fost expediat la solicitarea CA).

Aparent cifra subliniată cu roșu arată 788 mii, dar în realitate e 788 milioane. Reporterul nu a fost atent la inscripții „mii” din partea de sus a tabelului. Totuși, ținem să precizăm că TV8, fiind o televiziune de bună-credință, a acționat conform Codului Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova. Mai exact, după ce a fost depistată greșeala, a fost difuzată o erată, într-un buletin de știri în orele de maximă audiență, anunțând telespectatorii despre faptul că a fost admisă o eroare regretabilă (vedeți atașat varianta video). La fel, dezmințirea a fost făcută pe toate platformele noastre online pe care a fost publică știrea. Precizăm faptul că, greșeală a fost depistat odată cu recepționarea scrisorii de la CA, iar dacă petiționarul sau reprezentanții acestuia ne sesizau cu referire la greșeala depistată, aceasta avea să fie rectificată imediat. În concluzie, în contextul atacurilor frecvente ale primarului asupra presei, în special asupra TV8 (ultimul pe 22 februarie - în raport cu reporterul Ștefan Bejan), ne face să credem că petiționarul este rău-intenționat, și are scopul de a intimida jurnaliștii care adresează întrebări incomode. Stimați membri ai consiliului, urmare a celor expuse, vă rugăm ca în momentul examinării petiției și adoptării deciziei, să luați în considerare argumentele descrise supra.”

Totodată, prin scrisoarea nr. 18 din 06.03.2024, AO „Media Alternativa” a comunicat următoarele: „A.O. „Media Alternativa”, deținătoarea licenței de emisie a postului TV8, a luat act de scrisoarea CA nr.462 din 4 martie cu privire la sesizarea depusă de președintele Partidului Politic Mișcarea Alternativa Națională, Ion Ceban, tot el primar al mun. Chișinău. A.O. Media Alternativa menționează că selectarea subiectelor pentru emisiuni și buletinele de știri țin de politica editorială a postului TV8. În selectarea subiectelor ținem cont de relevanța și impactul informațiilor difuzate, dar și de interesul public. O instituție media independentă nu își poate ajusta politica editorială în funcție de preferințele sau supărările unui partid sau politician, oricare ar fi acesta. În același context, subliniem faptul că petiționarul duce în eroare Consiliul. Astfel, la data de 06.10.2023 invitații emisiunii Întrebă Ghețu au fost deputatul Vitalie Jacot și președintele PPDA, Dinu Plângău, iar în ultima parte a emisiunii, realizatoarea a mers la ședința Parlamentului de unde a realizat mai multe interviuri. În aceeași ordine de idei, pretențiile indicate de Ion Ceban în sesizarea sa se referă la faptul că nu am difuzat știri pozitive despre el și activitatea sa la primărie. Primarul nu a putut să reproșeze TV8 faptul că nu i-a fost solicitată opinia de fiecare dată când a fost vizat într-o știre, investigație sau emisiune. Mai mult ca atât, primarul a fost invitat în repetate rânduri la emisiunile postului TV8 și a ignorat toate invitațiile. Media Alternativa AO poate furniza probe în acest sens. Consiliul Audiovizualului a examinat anterior mai multe plângeri ale lui Ion Ceban care se refereau la acuzații înaintate și în această sesizare și de fiecare dată le-a respins după ce a analizat faptele invocate. Ținem să precizăm, repetat, că primarul Ion Ceban a depus în ultima perioadă de timp mai multe plângeri nefondate împotriva TV8 (fapt confirmat și prin deciziile CA). Calificăm aceste plângeri drept o presiune direct exercitată de oficial asupra postului nostru de televiziune, cu scopul de a ne intimida și a ne determina să ne adaptăm politica editorială la preferințele politicianului Ion Ceban. Amintim că atacurile publice ale lui Ion Ceban împotriva jurnaliștilor TV8 au fost

condamnate public, în repetate rânduri, de mai multe ONG-uri de media. În contextul celor menționate supra, solicităm respingerea plângerii lui Ion Ceban și intervenția Consiliului Audiovizualului de a proteja radiodifuzorul TV8 de atacul și presiunile asupra jurnaliștilor TV8 din partea primarului Ion Ceban.”

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a supus controlului serviciile media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „TV8”, „PRO TV Chișinău” și „Jurnal TV” prin prisma celor invocate de petiționar și a informațiilor prezentate de furnizorii de servicii media.

„Moldova-1”

Rezultatele controlului au atestat că, la 22 ianuarie 2024, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a difuzat, în cadrul principalului buletin informativ al zilei „Mesager” de la ora 21:00:00, știrea intitulată „*Gratuit doar pentru unii*”, cu durata de 04 min. 07 sec.

În materialul jurnalistic se abordează subiectul grupelor cu program prelungit, fiind bazat pe declarațiile făcute în cadrul ședinței operative a serviciilor Primăriei mun. Chișinău din 22 ianuarie 2024 de către șeful Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Andrei Pavaloi, completate cu declarațiile primarului general al mun. Chișinău, Ion Ceban, și ale consilierii fracțiunii PAS în CMC Zinaida Popa, care a avut o opinie critică față de acest subiect, după cum urmează:

Andrei Pavaloi, șeful Direcției Generale Educație, Tineret și Sport din mun. Chișinău: *La moment situația este de așa natură că, din punct de vedere financiar, nu ne putem permite aceste gratuități complete. Au fost propuneri pentru bugetul național de a achita grupele cu program prelungit din partea Ministerului Finanțelor pentru întreaga țară, pentru că până acum grupe cu program prelungit au existat doar în municipiul Chișinău. Și nu este corect față de ceilalți copii și ceilalți părinți care își duc copiii în instituțiile educaționale din întreaga țară.*

Ion Ceban, primarul mun. Chișinău: *Primăria a propus o formulă pentru ca părinții să poată achita oficial, să primească bonul de casă pentru acest lucru și să știe exact pentru ce sunt acești bani direcționați. Astfel, unii părinți achitau până acum de la 300 până la o mie și ceva de lei fără ca să fie o claritate asupra acestui proces.*

Urmează informația prezentată în textul știrii:

Voiceover: *Consiliera fracțiunii PAS din CMC, Zinaida Popa, a venit cu o reacție. Ea spune că aceste colectări de bani de la părinți sunt ilegale și insistă ca banii pentru grupele cu program prelungit să fie alocați din bugetul municipalității.*

Zinaida Popa, consilieră PAS în CMC: *Sunt foarte curioasă, cine dintre consilieri va ridica mâna ca acest serviciu să fie contra-plată: MAN, PSRM, oare cine? Noi, consilierii PAS, susținem ca acest serviciu să fie în continuare finanțat din fondul bugetului municipal Chișinău. Eu cred că dacă ne solidarizăm și ne unim forțele în continuare, vom obține această finanțare așa cum a fost și până acum.*

În acest sens, este de precizat faptul că invocarea făcută de petiționar, precum că „*Știrea este tendențioasă, deoarece opinia reprezentantului Primăriei mun. Chișinău s-a referit la alt subiect decât acuzațiile oponenților. Respectiv, acuzațiile au rămas neacoperite, adică nu a fost prezentă poziția celeilalte părți în conflict*”, contravine celor relatate în subiectul difuzat de „Moldova-1”, deoarece declarațiile făcute de șeful Direcției Generale Educație, Tineret și Sport din mun. Chișinău, Andrei Pavaloi, și de primarul mun. Chișinău, Ion Ceban, precum și declarațiile făcute de către consiliera fracțiunii PAS în CMC Zinaida Popa, fac referință anume la subiectul de interes public adus în discuție.

Totodată, este de menționat că înregistrarea video¹ a Zinaidei Popa, parte a subiectului difuzat, a fost postată integral pe o rețea de socializare la 22 ianuarie 2024, iar aceasta s-a expus nemijlocit asupra deciziei privind colectarea banilor de la părinți pentru grupele cu program prelungit, contrar celor invocate de petiționar, precum că „*opinia reprezentantului Primăriei mun. Chișinău s-a referit la alt subiect decât acuzațiile oponenților*”.

¹ <https://www.facebook.com/ZinaidaPopaPersoanaPublica/videos/398763122533335>

În contextul controlului efectuat, ca urmare a analizării conținutului și modului de prezentare a subiectului privind programul prelungit din școli, difuzat de către serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” în cadrul buletinului informativ „Mesager” din 22 ianuarie 2024, nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA.

Sub acest aspect, dreptul publicului la informare corectă nu a fost prejudiciat prin informațiile prezentate ce au făcut referire la subiectul grupelor cu program prelungit, furnizorul de servicii media asigurând un echilibru al punctelor de vedere în legătură cu subiectul de interes public abordat.

Cu privire la obiecțiile petiționarului referitor la lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și a dreptului la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private, prevăzute la art. 11 alin. (1) și (3) din CSMA și art. 4 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată.

„TV8”

Rezultatele controlului atestă că la 22 ianuarie 2024 au fost prezentate următoarele știri:

1. „Drumuri ciuruite în capitală”

Prezentatoare: *După zilele grele de șofat, prin zăpadă și polei, riscând accidente în orice moment, acum conducătorii auto sunt nevoiți să facă slalom prin gropile care au invadat străzile din oraș. Chiar și drumurile recent renovate au început să arate ca după bombardamente. Șoferii spun că nu-i mai miră nimic, s-au obișnuit cu drumurile pline de gropi, doar se întreabă unde ajung banii din taxele pentru drumuri.*

Voiceover: *După topirea zăpezii și a poleiului, pe mai multe străzi din capitală au apărut gropile cu duiumul. Fie că sunt mai mari sau mai mici, acestea le creează mari probleme șoferilor, care încearcă din răspuț să ocolească măcar o parte din ele.*

Reportera: *Ne aflăm în sectorul Botanica al capitalei, pe cea mai lungă stradă din Chișinău, mai exact pe șoseaua Muncești, aici unde zilnic sute de șoferi ocolesc cu mare greu aceste găuri.*

Voiceover: *Tot în sectorul Botanica, în apropierea stației Bulevardul Cuza Vodă, pe o porțiune de drum unde au avut loc recent lucrări de renovare, am surprins o groapă de toată frumusețea. Șoferii de troleibuz ne-au spus că uneori reușesc să o ocolească, deși cu mare greu, dar alteori sunt nevoiți să meargă peste ea.*

Șoferii: *Ne încurcă foarte tare la trafic. Cum circulați? E complicat? Da. O înconjurați? O înconjurăm dacă avem posibilitate. Dacă nu, mergem prin ea. E un pic complicat. Le ocoliți sau mergeți peste ele? Este caz că le ocolim, este caz că mergem peste ele.*

Voiceover: *Pe lângă miile de gropi pe care le-am văzut pe drumurile din Chișinău, una ne-a impresionat cel mai mult.*

Reportera: *Suntem pe strada Valea Trandafirilor din sectorul Botanica și vom încerca să măsurăm cam ce dimensiune are această groapă. Și după cum puteți observa, în lungime are nici mai mult, nici mai puțin de 1,60 m, iar în lățime această groapă ar avea mai bine de 1 m.*

Voiceover: *Un tablou similar găsim și la celălalt capăt al orașului, în sectorul Ciocana, mai exact în sensul giratoriu de la intersecția străzilor Alecu Russo și Mircea cel Bătrân. Aici șoferii nu prea au libertatea să ocolească gropile din asfalt.*

Voiceover: *Deși sunt supărați pe drumurile care arată ca după bombardamente, șoferii spun că asta nu îi mai surprinde.*

Șoferii: *Ca în tot anul primăvara, se duce zăpada și ies gropile. Dar cum se circulă? Le ocoliți sau? Încercăm să le ocolim dacă avem posibilitatea. Dar de obicei, în sens giratoriu, vine foarte greu să faci ocolire, că mai sunt mașini, e și periculos și greu. În tot orașul sunt foarte multe. E grav ce se întâmplă. După ninsorile de acum, orașul parcă-i după război. Se circulă complicat. E foarte complicat. Plătim impozite, dar suspensia noastră nimeni nu o să ne-o achite.*

Voiceover: *În sensul giratorului de la Ciocana am surprins și o echipă de drumari care astupau gropile. Aceștia ne-au dat asigurări că vor efectua astfel de lucrări în tot orașul.*

Reportera: *De unde mai urmează să mai efectuați lucrări? Tot orașul. Tot orașul? Dar unde o să continuați astăzi, mai exact? Mircea ce Bătrân.*

Reportera: *Astăzi o să lucrați la tot sensul ăsta giratoriu, am văzut că sunt mai multe gropi aici. O să le faceți toate, da? Da!*

Voiceover: *Șeful Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache, a dat asigurări că dacă timpul o va permite, în următoarele zile echipele de muncitori vor plomba gropile de pe străzile capitalei. El susține că drumurile din municipiu sunt pline de gropi din cauza finanțării insuficiente a Fondului Rutier Municipal. Ele sunt formate în rezultatul insuficienței finanțării domeniului de drumuri și în contextul celor expuse dumneavoastră domn' primar, dacă ar fi fost alocate mijloacele bănești necesare pentru întreținerea fondului rutier municipal, atunci din bugetul de stat ar fi fost necesar de a fi alocați aproximativ 700-800 de milioane de lei pentru întreținerea curentă a drumurilor din municipii Chișinău.*

Voiceover: *Am încercat să vorbim cu Vitalie Mihalache cât ar trebui să fie fondul rutier municipal, astfel ca drumurile capitalei să nu fie atât de ciuruite. Însă acesta nu ne-a răspuns la telefon. În anul 2023, pentru menținerea și construcția drumurilor din municipiul Chișinău, au fost alocați 781000 de lei. Iar pentru anul curent, bugetul provizoriu al primăriei prevede o sumă ceva mai mare pentru drumuri, de 788000 de lei.*

În cadrul subiectului se relatează despre gropile apărute pe mai multe străzi din capitală după topirea zăpezilor, care creează probleme șoferilor. În cadrul reportajului sunt prezentate secvențe video care demonstrează existența problemei și discuțiile cu șoferii, care susțin că întâmpină dificultăți în trafic și care se revoltă de gestionarea impozitelor pe care le achită pentru drumuri: „După ninsorile de acum, orașul parcă-i după război. Se circulă complicat. E foarte complicat. Plătim impozite, dar suspensia noastră nimeni nu o să ne-o achite”. De asemenea, este prezentată o secvență video în care reportera măsoară o groapă pe strada Trandafirilor, ceea ce demonstrează că problema este reală, nefiind vorba despre opinii ale reporterilor prezentate ca fapte. Pentru clarificarea circumstanțelor reporterii au încercat să afle opinia șefului Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache, care nu a răspuns la telefon, dar care anterior susținea că „Ele (gropile) sunt formate în rezultatul insuficienței finanțării domeniului de drumuri și în contextul celor expuse dumneavoastră domn' primar, dacă ar fi fost alocate mijloacele bănești necesare pentru întreținerea fondului rutier municipal, atunci din bugetul de stat ar fi fost necesar de a fi alocați aproximativ 700-800 de milioane de lei pentru întreținerea curentă a drumurilor din municipii Chișinău”. Așadar, însuși funcționarul menționează existența problemei, adică a unui fapt, care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită.

Știrea prezintă fapte, mărturii, opinii ale celor vizați, fără să se ia atitudine față de acestea. Într-un reportaj de la fața locului jurnalista a arătat și a descris ceea ce vede, păstrând însă elementele care caracterizează faptul, relatând ceea ce se întâmplă în teren fără a denatura faptele.

2. „Primăria vrea scuze de la TV8”:

Prezentatoare: *Două întreprinderi municipale amenință TV8 cu judecata în cazul în care nu ne vom cere scuze publice pentru reportajul în care am arătat cum se dezăpezește Chișinăul, Exdrupo și Asociația de gospodărie a spațiilor verzi, cred că le-am discreditat atunci când am arătat că în aproape 4 ore de căutări nu am găsit nicio autospecială pe străzile capitalei. TV8 califică amenințările municipalității drept tentative de intimidare a presei în condițiile în care postul nostru de televiziune este apreciat pentru standarde înalte de calitate.*

(Este prezentată secvența video în care reporterii caută prin oraș autospeciale implicate în lucrări de dezăpezire.)

Reporter: *Suntem în sectorul Buiucani și după aproximativ trei ore petrecute în oraș, nu am zărit nici măcar un utilaj. Am decis să vedem care e situația în parcare de autospeciale a întreprinderii. Acolo am surprins zeci de autospeciale care staționau.*

Voiceover: *Relatarea de mai sus este forma scurtă a reportajului difuzat miercuri 17 ianuarie. După două zile în care a devenit viral pe online, vineri seara, pe adresa TV8 a ajuns o scrisoare prealabilă semnată de administratorul Exdrupo, Sergiu Tomiță. În adresare au fost trecute informații contradictorii. Dacă într-un alineat, Exdrupo ne asigură că la momentul efectuării filmărilor de către angajații TV8, autospecialele erau antrenate în activități pe alte tronsoane străzi din municipiul Chișinău decât cele filmate de echipa TV8. Atunci, mai jos, deja ni se spune că activitatea regiei Exdrupo, în perioada rece a anului, se desfășoară mai mult pe timp de noapte, pentru a evita*

ambuteiajele. În concluzie, Întreprinderea Municipală susține că reportajul nostru ar fi unul defăimător, ce are la bază informații ce pot fi interpretate.

Modul în care municipalitatea a intervenit după ninsorile abundente de Crăciun a deranjat atât de mult primăria, încât și întreprinderile ce nu au fost vizate în reportaj ne-au cerut să publicăm o dezmințire. Întreprinderea de gospodărire a spațiilor verzi ne scrie că suntem nevoiți să constatăm că materialul a avut drept scop ponegrirea imaginii și defăimarea întreprinderii, ceea ce dă peste cap toată străduința, implicarea și dăruirea de care a dat dovadă efectivul întreprinderii. Mai mult ca atât, în cererea sa, șeful de la Spații verzi ne cere să publicăm un text în care sa se spună că subalternii săi au intervenit la maxim în lupta cu urmările ninsorii. TV8 precizează că în niciun caz nu va publica o informație fără să o verifice. Cât privește scrisorile celor două entități ale primăriei, postul nostru de televiziune le vede ca pe o tentativă de intimidare a presei libere. Recent și primarul Ion Ceban, în calitate de lider MAN s-a plâns Consiliului Audiovizualului pe o investigație TV8, în petiție Ceban a acuzat echipa Cutia Neagră Plus că a obținut informații prin intimidarea interviuaților în procesul de realizarea a investigației „SponSorMANii alegerilor locale”. Vineri CA a respins cererea de sancțiune, motivând că este lipsită de teme.

Reportajul are ca subiect faptul că două întreprinderi municipale amenință serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” cu judecata în cazul în care nu-și vor cere scuze publice pentru reportajul în care au arătat cum se deszăpezește Chișinăul. Întreprinderea municipală „EXDRUPO” și Asociația de gospodărie a spațiilor verzi (AGSV) cred că au fost discreditate atunci când jurnaliștii au arătat că în aproape 4 ore de căutări nu au găsit nicio autospecială pe străzile capitalei. Este specificat faptul că „TV8 califică amenințările municipalității drept tentative de intimidare a presei”. În cadrul reportajului, jurnaliștii prezintă secvențe din scrisoarea prin care șeful de la AGSV le cere să publice un text în care sa se spună că subalternii săi au intervenit la maxim în lupta cu urmările ninsorii. Refuzul serviciului media audiovizual de a difuza informația solicitată se bazează pe faptul că aceasta nu este verificată și niciun material neverificat nu poate fi adus la cunoștința publicului.

Conform prevederilor art. 4 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, „(1) Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. (2) Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. (3) Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.”

Sarcina mass-mediei este de a informa publicul despre informațiile de interes public. În procesul de acumulare și răspândire a informației, ea trebuie să-și respecte obligațiile profesionale. Acestea sunt stabilite în Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova. Acesta se referă la acuratețea și verificarea faptelor, separarea faptelor de opinii și comunicarea comercială, obligația de a corecta erorile și acordarea dreptului la replică, denunțarea cenzurii, protecția surselor jurnalistice și relația jurnalistului cu sursele de informare, protecția vieții private, respectarea prezumției nevinovăției și a drepturilor minorilor, a persoanelor vulnerabile, precum și nediscriminarea.

3. „Chefuri de milioane” (subiect care a fost solicitat spre examinare în ambele petiții ale lui Ion Ceban):

Prezentatoare: *586 de mii de lei pentru 30 de minute de Carla's Dreams. Atât a plătit primăria Chișinău doar uneia dintre trupele ce au urcat de revelion pe scena din Piața Marii Adunări Naționale. Onorarii de peste 400 de mii de lei au mai fost plătite și formației românești Holograf, dar și interpretului Ștefan Bănică Jr. arată contractele făcute publice de către Direcția Cultură Primăriei Chișinău. Cheltuielile sunt în contrast cu economiile făcute pentru asistenții sociali, dar și copiii claselor primare care nu mai au program prelungit în școlile din capitală.*

Voiceover: *Pe 23 decembrie, în Piața Marii Adunări Naționale, Primăria Chișinău inaugura Târgul de Crăciun. Pe scenă au urcat mai mulți artiști autohtoni, printre care Nelly Ciobanu, Cornelia Ștefăneț, Natalia Gordienko, Geta Burlacu, Dara, Brio Sonores, dar și mai multe ansambluri folclorice. Invitatul special al serii a fost interpretul din România, Ștefan Bănică Jr. Cheful făcut de Ștefan Bănică Jr. a costat primăria peste 442 de mii de lei. Pe aceeași scenă, dar*

deja în noaptea dintre ani, a urcat o trupă și mai scumpă. Pentru 30 de minute de Carla's Dreams autoritățile locale au locat 586 de mii de lei.

Amintim ca de hramul orașului, pe 14 octombrie 2023, la Chișinău a venit trupa Holograf.

Datele făcute publice arată că pentru această trupă municipalitatea a achitat 438 de mii de lei. Iar ceva mai devreme, în luna iulie interpreta Andra și echipa sa a primit aproape 456 de mii de lei pentru recitalul din cadrul festivalului „Te Salut, Chișinău”, dedicat aniversării de 587 de ani de la prima atestare a orașului.

În iulie 2023, conducerea primăriei s-a distrat la Milano și Barcelona, la așa-numitele zile ale Chișinăului. Atunci nu am reușit să aflăm cât a costat organizarea acestor evenimente. Însă primăria a precizat că a plătit doar biletele de avion pentru interpreți. Cu toate că internații au văzut în aceste concerte o tentă electorală. Ion Ceban a afirmat că scopul acestor acțiuni este promovarea culturii și tradițiilor moldovenești în orașele europene.

Subiectul este despre cheltuielile pentru artiștii care au evoluat pe scena capitalei la diverse evenimente, menționate în contractele făcute publice de către Direcția Cultură a Primăriei mun. Chișinău. Cele relatate au fost prezentate în contrast cu ultimele modificări propuse de primărie în domeniul social-economic: „economii făcute pentru asistenții sociali, dar și copiii claselor primare care nu mai au program prelungit în școlile din capitală”, subiecte care sunt abordate constant în spațiul public. Acest mod de prezentare este utilizat pentru a accentua diferența la repartizarea bugetului pe anumite direcții. Documentul de pe pagina web oficială a Agenției Achiziții Publice atestă că datele prezentate în știre au fost redactate cu exactitate de către jurnaliști², iar caracterul manipulator și tendențios invocat de către petiționar nu a fost identificat. Totodată, petiționarul a invocat faptul că „TV8 reamintește despre investigația ce ține de finanțarea partidului MAN, care a fost neobiectivă, tendențioasă și manipulatorie”. Prin Decizia nr. 1 din 19.01.2024, CA a respins sesizarea nr. 120 din 22.12.2023 din partea dlui Ion Ceban, președintele Partidului Politic MAN, cu privire la materialul jurnalistic difuzat de „TV8” „Donatorii fictivi din liste! Cum au adunat bani pentru campania electorală partidele afiliate lui Șor și MAN-ul lui Ceban”. Așadar, edilul insistă asupra unui subiect analizat anterior de CA, în cadrul căruia nu au fost atestate abateri de la CSMA.

La 24 ianuarie 2024 a fost difuzat subiectul „PR în diasporă pe bani publici”:

Prezentatoare: Evenimentele „Zilele Chișinăului”, organizate în afara țării ar putea costa primăria capitalei 12 milioane de lei, cel puțin asta prevede bugetul provizoriu al capitalei pentru 2024. Având în vedere faptul că anul curent este unul electoral, evenimentele organizate pentru diasporă pot fi privite și ca o tentativă de a mobiliza electoratul înainte de alegeri, spune expertul în politici publice Andrei Curăraru. Consiliera lui Ion Ceban, Natalia Ixari, susține însă că evenimentele se desfășoară de patru ani și că sunt organizate în colaborare cu primăriile din orașele partenere.

Reportera: Primăria nu renunță la chefurile în străinătate, nici după scandalul de anul trecut, astfel că și în acest an în buget sunt prevăzute cheltuieli pentru organizarea concertelor în Spania, Austria și Italia. În cele ce urmează vrem să aflăm de ce primăria își asumă competențele caracteristice Ministerului Culturii.

Voiceover: Pentru organizarea acestor evenimente, în bugetul provizoriu al capitalei, pentru anul 2024 este prevăzută suma de 9 milioane de lei, iar planurile municipalității nu se opresc aici. Alte 3 milioane urmează a fi cheltuite pentru șase manifestații cu genericul „Zilele Chișinăului” în România.

Pentru comparație, anul acesta primăria a planificat să cheltuiască pentru menținerea și construcția drumurilor din Chișinău puțin peste 788.000 de lei, adică o sumă de peste 15 ori mai mică. Expertul în politici publice Andrei Curăraru spune că în contextul crizei din educație și asistență socială, fondurile prevăzute pentru concerte ar putea fi redirecționate.

² https://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite?field_num_rul_procedurii_value=&field_operator_economic_value=&field_autoritatea_contractant_value=Direcția+Cultura+a+Consiliului+Municipal+Chisinau&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All&field_idno_ca_value=

Andrei Curăraru, expert WatchDog: Trebuie să înțelegem foarte clar pentru ce se fac astfel de evenimente. De exemplu, ele ar putea să aibă ca scop atragerea investițiilor din diasporă în business-ul din Chișinău. Dacă noi putem să demonstrăm concret că în urma acestor evenimente vin investiții, vin investitori, revin oamenii din diasporă și creează aici locuri de muncă, aceste evenimente ar fi mai mult decât binevenite, dar ceea ce vedem noi la moment sunt acțiuni de PR cu participare directă a domnului primar, de exemplu cu fotografii și selfie-uri cu diferiți participanți din diasporă și alt impact la moment nu-l vedem.

Voiceover: Expertul spune că nu apăreau suspiciuni dacă aceste concerte erau organizate de primărie pentru locuitorii orașelor respective cu scopul de a promova cultura moldovenească.

Andrei Curăraru, expert WatchDog: Cultura noastră, vinurile, deliciile culinare și așa mai departe, acest fapt ajutându-ne cumva în sprijinirea, de exemplu, a procesului de integrare europeană. Adică aici am avea sens de promovare culturală, așa-numită diplomație culturală. Iar când noi facem niște evenimente cu artiști autohtoni doar pentru diasporă, asta seamănă cu o mobilizare a diasporei și mă întreb eu care este scopul acesteia, să nu fie el o mobilizare preelectorală.

Voiceover: Am vrut să discutăm cu Ion Ceban despre acest subiect, dar nu l-am găsit la muncă. (Este prezentată o secvență video din holul primăriei, unde o angajată menționează că el lipsește motivat de la serviciu pentru că a născut soția).

Voiceover: Consiliera lui Ceban, Natalia Ixari, a evitat să ne răspundă direct la întrebări, dar a ținut să precizeze că evenimentele nu sunt la prima ediție. „Proiectul „Zilele Chișinăului” se desfășoară de patru ani, fiind un proiect desfășurat în colaborare cu mai multe administrații din diverse orașe și țări, parteneri cu primăria Chișinău, unde au loc expoziții, prezentări de carte, spectacole, precum și promovarea artiștilor”.

Voiceover: Șefa direcției cultură ne-a confirmat că și în acest an vor fi organizate concerte în afara țării, dar spune că încă nu știe locațiile pentru că planul de acțiuni este în curs de elaborare.

Alina Tabacari, șefă interimară a Direcției Cultură, Primăria Chișinău: Este promovarea și să fim cât mai aproape de oameni și să ducem cultura noastră, a moldovenilor de peste hotare. Anul trecut, bine, au fost bugetate 12 milioane, dar s-a cheltuit mai puțin de un milion de lei, de fapt. Aici au implicat doar unele costuri ce țin de călătorie, gen bilete sau autocar. Respectiv, onorariile nu au fost achitate pentru artiști, pentru că sunt angajații noștri.

Voiceover: Am întrebat-o pe funcționară și de ce primăria nu a aplicat la Fondurile Europei Creative după modelul orașelor Ungheni și Cahul, în cadrul cărora autoritățile locale pot obține fonduri pentru organizarea evenimentelor cultural-artistice în străinătate, în loc să cheltuie banii publici.

Alina Tabacari: Suntem deschiși pentru orice colaborare cu cât mai multe și ambasade și organizații și fonduri diferite. De ce nu?

Voiceover: La întrebarea de ce nu au accesat fonduri, doamna a răspuns că nu au fost în prioritățile direcției și nu a fost personal angajat care să se ocupe de această direcție.

Anul trecut, conducerea primăriei s-a distrat la Zilele Chișinăului în Milano, Barcelona, Viena, dar și în mai multe orașe din România. La toate evenimentele au evoluat mai mulți artiști autohtoni și a fost prezent și primarul Ion Ceban.

Subiectul reflectă sumele din bugetul provizoriu pentru anul 2024 care vor fi alocate pentru evenimentele „Zilele Chișinăului” organizate în afara țării. „Având în vedere faptul că anul curent este unul electoral, evenimentele organizate pentru diasporă pot fi privite și ca o tentativă de a mobiliza electoratul înainte de alegeri”, spune expertul în politici publice Andrei Curăraru. „Pentru organizarea acestor evenimente, în bugetul provizoriu al capitalei pentru anul 2024 este prevăzută suma de 9 milioane de lei, iar alte 3 milioane urmează a fi cheltuite pentru șase manifestații cu genericul „Zilele Chișinăului” în România. Pentru comparație, anul acesta primăria a planificat să cheltuie pentru menținerea și construcția drumurilor din Chișinău puțin peste 788.000 de lei, adică o sumă de peste 15 ori mai mică.” În petiție, Ion Ceban menționează că au fost publicate cifre eronate despre bugetul de menținere și construcție a drumurilor, fiind vorba despre o sumă de 788 milioane de lei și nu mii de lei, fapt care a indus în eroare publicul.

În urma controlului, CA atestă faptul că serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” a comis o asemenea eroare, iar la 23 februarie 2024 a difuzat rectificarea în conformitate cu art. 13 alin. (2) din

CSMA: „În cazul în care informațiile prezentate se dovedesc a fi eronate într-o măsură semnificativă, furnizorul de servicii media trebuie să prezinte rectificările necesare în cel mai scurt timp și în condiții similare de difuzare”, exercitând cu bună-credință misiunea de informare corectă a cetățenilor. Considerăm că aplicarea sancțiunii prevăzute în CSMA este disproporțională cu această încălcare.

În același subiect, edilul acuză jurnaliștii că au filmat pe ascuns în holul Primăriei mun. Chișinău, pentru a lăsa impresia că „primarul chefuiește”, imagini calificate drept manipulatorii și tendențioase. În fapt, înregistrarea din holul Primăriei surprinde discuția reporterului, venit pentru a solicita opinia primarului general al mun. Chișinău, cu angajatul Primăriei, care explică că primarul lipsește de la muncă din motive obiective.

Examinând a doua petiție a dlui Ion Ceban, CA a constatat că, la 22 februarie 2024, de către serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” a fost difuzată știrea cu titlul „Ceban atacă presa independentă” (titlul din petiție) sau „Ion Ceban atacă presa incomodă” (titlul din știre):

Prezentatoare: *Organizații neguvernamentale condamnă atacurile primarului Ion Ceban asupra postului nostru de televiziune și le califică drept tentative de intimidare a jurnalismului independent. Reacțiile au apărut după ce ieri, vădit deranjat de întrebările reporterului TV8, Ion Ceban l-a atacat verbal pe colegul nostru Ștefan Bejan cu etichetări ce nu fac față unui funcționar public ales în funcție de locuitorii capitalei.*

Ion Ceban: *Începem cu forumul economic, pentru că tot ați interpretat, ați manipulat și ați amăgit lumea în această privință, mă refer la această televiziune manipulatorie. Trebuie să schimbați culoarea aici, nu mov, să o puneți galbenă, pentru că de fapt sunteți portavoce și pampersul PAS-ului.*

Ștefan Bejan, jurnalist: *O să dăm și asta.*

Ion Ceban: *Da-ți, cu mare plăcere. Dacă vrei, vă mai spun și mă mai întrebați, vă mai spun încă o dată. Schimbați culoarea asta mov în culoare galbenă, pentru că sunteți pampersul guvernării. Cât costă concertele pe la Arena și tot așa mai departe a anumitor funcționari asta nu vedeți, pentru că aveți ochelari de cal galben.*

Voiceover: *Așa a răspuns primarul la întrebările ce vizează gestionarea banilor publici.*

Ștefan Bejan, jurnalist: *În zilele acestea lucrăm la un material despre bugetul primăriei Chișinău și prin urmare am reușit să-l prindem pe domnul Ceban la acest eveniment și i-am acordat mai multe întrebări legate de bugetul provizoriu și despre acele tăieri masive care au avut loc în rândul asistenților personali, compensații la căldură și alte lucruri. Iar se pare că pe dumnealui acest lucru l-a supărat, a început să ne acuze că manipulăm cu cifre, deși cifrele erau exact preluate din bugetele primăriei Chisinau. Și la insistența noastră, ca el să răspundă exact la întrebările noastre, a început să ne acuze că am face jocul PAS-ului, că am fi pampersul guvernării, citez, și că noi de fapt nu suntem o televiziune echidistantă și independentă, iar scopul nostru este de a denigra Primăria Chișinău.*

Voiceover: *Experți în media sunt de părere că atacurile sunt o consecință a activității noastre profesionale.*

Petru Macovei, director executiv al Asociației Presei Independente: *Înțeleg că domnul Ceban este deranjat foarte mult de investigațiile jurnalistice făcute de TV8, care au arătat foarte clar că există anumite utilizări ale resurselor administrative, au existat în campania electorală. Dar asta nu justifică sub nicio formă acest comportament absolut bătărănesc al domnului Ceban în raport cu reprezentanții instituțiilor media. Nici nu știu ce ar trebui să se întâmple în mentalitatea domnului Ceban ca să înțeleagă că un funcționar public cu o demnitate atât de înaltă cum este primarul general la municipiul Chișinău nu își poate permite să fie sub orice nivel al comunicării publice.*

Voiceover: *Atacurile primarului au fost condamnate și de ONG-urile de media. Condamnăm și dezaprobăm repetat comportamentul ostil al lui Ion Ceban în raport cu presa. Îi solicităm insistent să renunțe la astfel de practici condamnabile. Reamintim că legea cu privire la libertate de exprimare prevede expres că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare și că mass media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua în conformitate cu responsabilitățile sale investigații jurnalistice în probleme de interes public. Cerem în primarului Ion*

Ceban să adopte un comportament adecvat și să evite manifestarea oricărui forme de intoleranță față de presă, se menționează în declarația semnată de mai multe organizații neguvernamentale, și TV8 condamnă comportamentul descalficant al primarului și îl îndeamnă să revine în albia unui discurs civilizat.

Mariana Rață, fondatoarea TV8: *Din păcate, nu este pentru prima dată când primarul Ion Ceban atacă jurnaliștii TV8, s-a întâmplat în repetate rânduri în ultimii ani, supărat pe faptul că nu este lăudat sau tratat critic în știri, ceea ce se întâmplă în municipiul Chișinău sau acțiunile dumnealui, asta este menirea presei. Presa nu poate să menajeze politicienii. Trebuie să-și facă muncă acolo unde crede că e cazul să intervină cu întrebări care își propun să afle mai multe despre ceea ce vor să ascundă oficialii.*

Voiceover: *În decembrie TV8 l-a acționat în judecată după ofensele aduse jurnaliștilor noștri de investigație, fiind indignată de ancheta Cutia Neagră Plus „SponSorMANii” alegerilor locale. TV8 solicită instanței ca primarul să fie obligat să dezmință informațiile false și defăimătoare lansate la o ședință operativă a primăriei.*

În cadrul știrii este difuzată o secvență din conferința de presă pe care edilul a susținut-o la Incubatorul Municipal de Afaceri. Reportajul este despre atacul lui Ion Ceban la adresa presei independente, fapt condamnat de mai multe ONG-uri. Secvențele video de la conferință prezintă următoarele afirmații ale primarului: „Deci începem cu Forumul Economic, pentru că tot ați interpretat, ați manipulat și ați amăgit lumea în această privință, mă refer la această televiziune manipulatorie, trebuie să schimbați culoarea aici, nu mov, dar s-o puneți galbenă, pentru că, de fapt sunteți portavoce și pampersul PAS-ului” (afirmație pe care o spune repetat). Această replică a venit drept răspuns la întrebările despre gestionarea banilor publici. Petiționarul a scris că „Ascultând discursul integral, devine clar că răspunsurile au fost acordate la toate întrebările adresate, iar dezacordul jurnalistului cu răspunsul nu înseamnă lipsă de răspuns sau atac la presă”. Astfel, în cadrul controlului a fost monitorizată întreaga conferință din 22 februarie 2024, pe platforma online R-live, pentru a verifica cele invocate. Ca urmare, a fost stabilit faptul că edilul a venit cu aceste acuzații după ce jurnalistul a insistat cu mai multe întrebări despre gestionarea cheltuielilor, bazându-se pe date oficiale preluate din bugetele primăriei. Jurnalistul nu și-a manifestat acordul sau dezacordul în raport cu răspunsurile edilului, doar a insistat prin mai multe întrebări pentru a afla veridicitatea datelor menționate în buget. Conform art. 8 alin. (1) din CSMA, „Furnizorii de servicii media au dreptul să decidă independent și liber asupra conținutului serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu legislația privind serviciile media audiovizuale și condițiile licenței de emisie. (3) Este interzisă imixtiunea de orice tip în conținutul, forma sau în modalitățile de creare și prezentare a programelor audiovizuale și a altor elemente ale serviciilor media audiovizuale din partea oricăror persoane sau autorități publice.” Așadar, fiecare serviciu media audiovizual este în drept să selecteze subiectele și secvențele video pe care le consideră de interes public și care corespund politicii editoriale pe care și-o propune furnizorul de servicii media. Mai mult, serviciul media audiovizual are dreptul să-și expună punctul de vedere pentru a clarifica un incident care aduce atingere imaginii instituției și a jurnalistului care a realizat interviul. În ceea ce privește mențiunea petiționarului că dezacordul jurnalistului nu înseamnă atac la presă, ONG-urile de media au venit cu următoarele afirmații: „Condamnăm și dezaprobăm repetat comportamentul ostil al lui Ion Ceban în raport cu presa. Îi solicităm insistent să renunțe la astfel de practici condamnabile... Cerem primarului Ion Ceban să adopte un comportament adecvat și să evite manifestarea oricăror forme de intoleranță față de presă.”

În concluzie, în urma analizei obiectului petiției, constatăm următoarele:

Petiționarul a invocat încălcarea art. 13 alin. (1), (4) și (6) din CSMA, cu privire la asigurarea informării corecte. Sub acest aspect, dreptul publicului la informare corectă nu a fost prejudiciat prin informațiile ce au făcut referire la situația din capitală. Furnizorul de servicii media a asigurat un echilibru prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, cu referire la subiectele aflate în dezbatere publică. Referitor la mențiunile petiționarului: „e) În același timp, TV8 nu a investigat cheltuielile Președinției sau a Guvernului pentru diverse concerte și manifestații. Și nici a faptului cum este finanțat din donații partidul PAS. Sau alte partide importante. f) Exemplul denunțurilor: denunțul MAN la CNA nu a fost mediatizat, denunțul PAS la Procuratură reflectat în principalele buletine de știri. h) Totodată, conferințe de presă pe subiecte de importanță pentru

societate din partea reprezentanților MAN nu sunt mediatizate/preluate”, menționăm că CA verifică doar materialele jurnalistice emise de către serviciile media audiovizuale și nu produce ingerințe în politica editorială a furnizorilor de servicii media.

Cu privire la obiecțiile petiționarului referitor la lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și a dreptului la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private, prevăzute de art. 11 alin. (1) și (3) din CSMA și art. 4 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată.

„PRO TV Chișinău”

Rezultatele controlului au atestat că la 22 ianuarie 2024, în cadrul buletinului de știri de la ora 20:00, au fost difuzate următoarele subiecte:

1. „Zăpada se topește, răsar gropile” (20:01:37-20:04:52)

Prezentatoare: *Zăpada s-a topit și au răsar gropile. În sectoarele Chișinăului sunt străzi pline de gropi mai mici sau mai mari, iar șoferii trebuie să facă slalom. Responsabilii de la primărie spun că vor plomba toate găurile odată ce vremea va permite executarea lucrărilor.*

Intervievat nr. 1, nr. 2 (ru/ro): *E foarte rău, totul e în gropi. E dezastru chiar.*

Voiceover: *Chiar în apropiere de Primăria Chișinău, la intersecția străzilor Veronica, Micle și Vlaicu-Pârcălab, pot fi zărite trei gropi mici care au apărut după topirea zăpezii.*

Gropii de dimensiuni mai mari pot fi observate pe strada Vasile Alexandrii, șoferii însă nu le pot ocoli de fiecare dată.

Intervievat nr. 3 (ro): *După ce s-a topit zăpada, au apărut foarte multe găuri și e foarte complicat de mers cu mașinile, mereu trebuie să le ocolești. De nou, poți să rămâi fără roată.*

Voiceover: *Schimbăm locația și vedem același tablou pe strada Muncești sau pe Bulevardul Iurii Gagarin.*

Reporter: *Cum se circulă?*

Intervievat nr. 4 (ro): *Greu, greu. Nu vedeți cum e strada, cum ar fi care o fac deodată, știți? Pentru o singură utilizare.*

Reporter: *Și strada Meșterul Manole din sectorul Ciocana al Capitalei este plină de gropi mai mici, dar și mai mari. Șoferii sunt nevoiți să le ocolească pentru a nu-și avaria mașinile.*

Voiceover: *Și sensul giratoriu de la intersecția străzilor Meșterul Manole, Alecu Russo și Bulevardul Mircea cel Bătrân e plin de găuri.*

Intervievat nr. 5 (ro): *A crescut numărul gropilor și cheltuieli la reparații automobilelor. În ziua de azi automobilele, nu costă 2 lei, 3 lei reparația, dar costă mii de lei. Și mai ales gropile. Dacă circulăm mai mult la Ciocana și cercuri la Ciocana, îi lasă de dorit pe toate benzile. Din cauza asta oamenii evită câteodată gropile, încearcă și fac des și accidente.*

Intervievat nr. 6 (ru): *De cum zăpada s-a topit, peste tot au apărut găuri. Se distruge caroseria, suspensia și tot ce vrei, anvelopele au de suferit. În Europa drumurile au un metru se pune piatră zdrobită, granit, totul de presează și 20 cm de asfalt, iar la noi 3 cm, s-a topit zăpada și gata totul se fărâmă.*

Voiceover: *Șeful Direcției Mobilitate Urbană din cadrul Primăriei Capitalei spune că știe despre această problemă și dă asigurări că în cel mai scurt timp situația va fi remediată.*

Vitalie Mihalache, șeful Direcției Generale Mobilitate Urbană a Primăriei Chișinău: *Săptămâna precedentă chiar au fost executate lucrări de lichidare a situațiilor de avarie, dar să nu uităm faptul că aceste situații de ploi și precipitații au continuat, în condițiile date aplicarea asfaltului rece a fost sistată, urmând în zilele ce urmează, în cazul în care vom avea timp favorabil, vom interveni cu prioritate pe lichidarea situației de avarie de pe drumurile publice.*

Voiceover: *Mihalache susține că săptămâna trecută au fost plombate gropile de pe mai multe străzi. Ca urmare a examinării celor invocate în petiții și a controlului efectuat, se atestă că titlul știrii „Zăpada se topește, răsar gropile”, considerat de către petiționar „manipulator, care creează intenționat o poziție negativă față de Primărie”, prezintă un fapt și nu o judecată de valoare.*

În lead-ul materialului jurnalistic este prezentată problema apariției gropilor în Chișinău după topirea zăpezii. Totodată, se menționează: „Responsabilii de la primărie spun că vor plomba toate găurile odată ce vremea va permite executarea lucrărilor.”

În continuare, textul prezentat este urmat de imagini video și de opiniile pietonilor și ale șoferilor cu privire la starea drumurilor din capitală: „E foarte rău, totul e în gropi. E dezastru chiar”, „După ce s-a topit zăpada, au apărut foarte multe găuri și e foarte complicat de mers cu mașinile, mereu trebuie să le ocolești. De nou, poți să rămâi fără roată”, „Greu, greu. Nu vezi cum e strada, cum ar fi care o fac deodată, știți? Pentru o singură utilizare”, „A crescut numărul gropilor și cheltuieli la reparații automobilelor. În ziua de azi automobilele, nu costă 2 lei, 3 lei reparația, dar costă mii de lei. Și mai ales gropile. Dacă circulăm mai mult la Ciocana și cercuri la Ciocana, îi lasă de dorit pe toate benzile. Din cauza asta oamenii evită câteodată gropile, încearcă și fac des și accidente”, „De cum zăpada s-a topit, peste tot au apărut găuri. Se distruge caroseria, suspensia și tot ce vrei, anvelopele au de suferit. În Europa drumurile au un metru se pune piatră zdrobită, granit, totul de presează și 20 cm de asfalt, iar la noi 3 cm, s-a topit zăpada și gata totul se fărâmă”.

Materialul jurnalistic conține afirmațiile șefului Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache, prezentate direct și prin parafrază, potrivit cărora în săptămâna precedentă au fost plombate gropile de pe mai multe străzi, iar odată ce condițiile meteo vor permite executarea lucrărilor, procesul de plombare va fi reluat.

Prin urmare, știrea este echilibrată, în cadrul ei sunt prezentate fapte și opinii ale celor vizați.

2. „Soluția Primăriei: să achite părinții” (20:05:22-20:08:28)

Prezentatoare: Părinții care vor dori să-și lase copiii la grupele cu program prelungit în școli vor trebui să achite pentru asta. Este soluția găsită de Primărie, după ce anterior a anunțat că nu va mai finanța acest serviciu din lipsă de bani, stârnind un scandal. Membrii Asociației „Părinți Solidari” au criticat decizia de a impune taxe. Peste 38.000 de elevi din Chișinău au fost înscriși în acest an în clase cu program prelungit.

Voiceover: După scandalul privind activitatea grupelor cu program prelungit, Primăria anunță astăzi că a găsit o soluție pe care o consideră bună, și anume părinții să achite pentru orele suplimentare pe care copiilor le vor petrece la școală.

Andrei Pavaloi, șeful Direcției Educație a Primăriei Chișinău: Prețul astfel pentru 3 ore de aflare a copiilor în cadrul grupei cu program prelungit fiind de 360 lei, iar pentru 6 ore, 690 lei. La fel, prin regulamentul respectiv a fost elaborat și mecanismul de plată a părinților, care este absolut prin contul trezoreriei al instituției.

Voiceover: Șeful direcției Educație susține că un grup de lucru format din directori, contabili și alți specialiști a elaborat un regulament privind activitatea grupelor cu program prelungit.

Andrei Pavaloi, șeful Direcției Educație a Primăriei Chișinău: În ordinele de abrogare, noi am transmis dreptul de activitate a grupelor cu program prelungit către instituțiile de învățământ care urmau să decidă asupra activităților care vor fi făcute în cadrul instituțiilor cu elevii din clasele primare.

Voiceover: Responsabilii de la primărie susțin că în timp ce au elaborat regulamentul, au aflat că părinții achitau, neformal, de la 300 până la 1200 de lei pentru grupele cu program prelungit.

Ion Ceban, primarul mun. Chișinău: La final a ieșit că și Primăria și părinții achitau suplimentar în cea mai mare o parte din cazuri. Aceste plăți erau neformale. Am spus dintotdeauna că suntem contra acestor plăți neformale. De acum încolo, Primăria a propus o formulă pentru ca părinții să poată achita oficial.

Voiceover: Pentru 6000 de copii din familii social-vulnerabile, acest serviciu ar urma să fie gratuit. Președintele organizației „Părinți solidari”, a criticat decizia de a impune taxe, spunând că Primăria trebuie să găsească un compromis.

Prin telefon, Ala Revenco, președintele Asociației „Părinți Solidari”: Deci, concerte facem gratuite, dar un serviciu social, cum ar fi grupa cu program prelungit pentru copii, o facem cu plată. Care sunt prioritățile autorităților locale? Ar fi o variantă de compromis. Primăria ar achita cele trei ori pe zi, cum achita și până acum și ar da opțiunea să achite cei care au nevoie mai mult de 3 ore.

Reporter: La începutul acestei luni Primăria a anunțat administrațiile școlilor că nu va mai finanța activitatea grupelor cu program prelungit, invocând lipsă de bani. Decizia a stârnit critici, iar mai

mulți părinți au protestat. De la începutul anului, peste 38000 de elevi din 124 de școli din Chișinău s-au înscris în grupele cu program prelungit.

În cadrul știrii este prezentată soluția identificată de Primăria mun. Chișinău cu privire la desfășurarea programului prelungit în școli, după ce anterior autoritatea a anunțat că nu va mai finanța serviciul dat din lipsă de bani. Problema este prezentată atât din perspectiva părinților, reprezentați de Asociația „Părinți Solidari”, care au criticat decizia de a impune taxe, cât și de pe poziția lui Andrei Pavaloi, șeful Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Primăriei Chișinău, și a primarului general al mun. Chișinău, Ion Ceban.

În cel de-al doilea sincron, Andrei Pavaloi a menționat: „*noi am transmis dreptul de activitate a grupelor cu program prelungit către instituțiile de învățământ care urmau să decidă asupra activităților care vor fi făcute în cadrul instituțiilor cu elevii din clasele primare*”. Totodată, acesta a prezentat informația cu privire la prețul pentru 3 și pentru 6 ore de aflare a copiilor în cadrul grupei cu program prelungit și s-a referit la regulamentul elaborat și mecanismul de plată.

În cadrul știrii este menționat faptul că „*Responsabilii de la primărie susțin că în timp ce au elaborat regulamentul, au aflat că părinții achitau, neformal, de la 300 până la 1200 de lei pentru grupele cu program prelungit.*”

În continuare, în cadrul materialului jurnalistic este prezentată informația potrivit căreia „*Pentru 6000 de copii din familii social-vulnerabile, acest serviciu ar urma să fie gratuit.*”

După expunerea problemei și a poziției Primăriei mun. Chișinău, a fost difuzată, prin telefon, și poziția Alei Revenco, președinta Asociației „Părinți Solidari”, care și-a manifestat nemulțumirea față de felul cum sunt gestionati banii publici: „*Deci, concerte facem gratuite, dar un serviciu social, cum ar fi grupa cu program prelungit pentru copii, o facem cu plată. Care sunt prioritățile autorităților locale? Ar fi o variantă de compromis*” și face o propunere: „*Primăria ar achita cele trei ore pe zi, cum achita și până acum și ar da opțiunea să achite cei care au nevoie mai mult de 3 ore.*”

Ca urmare a analizei calitative, efectuate de către CA, s-a atestat că titlul știrii „*Soluția Primăriei: să achite părinții*” este unul informativ și reprezentativ pentru conținutul difuzat în știre, fapt confirmat și de Regulamentul de prestare a serviciilor contra cost pentru grupele cu program prelungit.

De asemenea, știrea prezintă echilibrat ambii subiecți aflați în conflict, respectiv corespunde rigorilor de realizare a unui material jurnalistic televizat.

La 24 ianuarie 2024, în cadrul buletinului de știri de la ora 20:00, a fost difuzat subiectul „*Numire în funcție pe furiș?*” (20:18:59-20:21:10):

Prezentatoare: *Pretura sectorului Râșcani are un nou șef, al 3-lea în jumătate de an. Noul pretor a devenit fostul consilier municipal socialist Victor Poleacov, numit în funcție pe furiș. Aleșii locali de la PAS spun că astfel se conturează coaliția MAN-PSRM, ceea ce ar arăta că primarul minte că este pro-european. Cei vizați au spus că nu comentează.*

Voiceover: *Fără un anunț oficial din partea autorităților locale, aflăm de pe rețelele de socializare că noul pretor al sectorului Râșcani este Victor Poleacov, fostul consilier municipal din partea PSRM. Funcționarul a convocat deja și prima ședință care a avut loc acum două zile.*

Prin telefon, Victor Poleacov, pretorul sectorului Râșcani: *Am început să fac cunoștință cu personalul, deja am dat mai multe indicații, am efectuat mai multe întruniri.*

Voiceover: *Victor Poleacov a fost numit în funcția de pretor pe 16 ianuarie, prin dispoziția primarului. Decizia a fost criticată de consilierii municipali PAS.*

Zinaida Popa, președintele fracțiunii PAS din CMC: *Nunta MAN-Ceban-PSRM a avut loc. S-a adeverit suspiciunea noastră de coaliție și alianță dintre Ion Ceban, partidul său MAN și nemijlocit PSRM. Ion Ceban este cel care minte alegătorul chișinăuian. El este acel pro-rus pentru că el nu face, nu discută cu oamenii care vor binele acestui oraș și viziuni pro-europene, dar cu acei care sunt Pro-Putin, Pro-Rusia.*

Voiceover: *Victor Poleacov, reprezentanții MAN și responsabilii de la Primărie au spus că nu comentează aceste declarații. Poleacov a fost numit în funcția de pretor la o distanță de patru luni după ce Ion Ceban a anunțat că Mihail Furculiță este noul pretor al sectorului Râșcani. Atunci, la câteva ore după anunțul primarului, deja fostul pretor Vlad Melnic, a declarat că a auzit despre demiterea sa din presă, acuzându-l pe Ceban de eliberări pe criterii politice. Ulterior, Melnic a*

declarat că instanța de judecată a anulat dispoziția emisă de primar cu privire la revocarea lui din funcție. Victor Poleacov ocupă și funcția de secretar executiv al Gărzii Tinere a Socialiștilor. Acesta s-a remarcat ca un participant activ la protestele organizate de formația din care face parte.

Știrea despre numirea în funcție a pretorului sectorului Râșcani are un lead rezumativ, în care este menționat faptul că Victor Poleacov este al treilea pretor în ultimele 6 luni, este de la PSRM și a fost numit în funcție fără a fi informată opinia publică. De asemenea, este prezentată atât opinia aleșilor locali PAS, precum că se conturează coaliția MAN-PSRM, cu concluzia: „*ceea ce ar arăta că primarul minte că este pro-european*”, cât și poziția „*Cei vizați au spus că nu comentează*”.

Titlul știrii „*Numire în funcție pe furie?*” se explică prin următoarea secvență: „*Fără un anunț oficial din partea autorităților locale, aflăm de pe rețelele de socializare că noul pretor al sectorului Râșcani este Victor Poleacov*”, care redă situația de fapt. O atare formulare a titlului unei știri este improprie genului jurnalistic informativ, dar considerăm că aplicarea unei sancțiuni prevăzute în CSMA este disproporțională cu această abatere.

Prin telefon, Victor Poleacov a comunicat jurnaliștilor că deja își exercită funcția, iar Zinaida Popa, pe o rețea de socializare, a menționat: „*Ion Ceban este cel care minte alegătorul chișinăuian. El este acel pro-rus pentru că el nu face, nu discută cu oamenii care vor binele acestui oraș și viziuni pro-europene, dar cu acei care sunt Pro-Putin, Pro-Rusia.*”

Deși petiționarul susține că poziția Zinaidei Popa apare în două sincroane, în realitate este doar unul. Totodată, este de menționat că, deși edilul invocă lipsa opiniei Primăriei mun. Chișinău și prezentarea neproportională, în materialul jurnalistic apare informația: „*Victor Poleacov, reprezentanții MAN și responsabilii de la Primărie au spus că nu comentează aceste declarații.*” Astfel, se atestă prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție.

La 25 ianuarie 2024, în cadrul buletinului de știri de la ora 20:00, a fost difuzat subiectul „*Încă o încercare eșuată*” (20:08:46-20:11:55):

Prezentatoare: *Nici a treia tentativă nu a fost cu succes. Ședința extraordinară a Consiliului Municipal Chișinău, convocată astăzi de fracțiunea PAS, nu a avut loc din lipsă de cvorum. Consilierii acuză colegii de la MAN și PSRM că boicotează intenționat ședința pentru a face înțelegeri pe sub masă. Aleșii locali vizați califică declarațiile drept-politice și spun că așteaptă ca ședința CMC să fie convocată de executiv.*

Voiceover: *În jurul orei 10, rând pe rând, consilierii PAS și-au făcut apariția în sala de ședință a Consiliului Municipal Chișinău.*

Reporter: *La ședință s-au întrunit 18 consilieri municipali PAS și un ales local din partea Platformei DA. Din lipsă de cvorum întrunirea nu a avut loc, pentru a deschide ședința fiind nevoie de 26 de consilieri municipali.*

Voiceover: *Ședința a fost convocată pentru a treia oară de fracțiunea PAS.*

Zinaida Popa, președintele fracțiunii PAS în CMC: *Chiar dacă au trecut două luni de la validarea mandatului, noi astăzi nu avem constituite fracțiunile, noi nu avem consilieri delegați în comisiile de specialitate, noi nu avem o claritate cu privire la executarea bugetului pentru 2023.*

Victor Chironda, consilier municipal din partea Platformei DA: *Consiliul Municipal efectiv nu poate să funcționeze, nu să adopte decizii, nici măcar să funcționeze. Respectiv, am încercat încă o dată să convocăm ședința Consiliului, pentru că primarul evită să facă acest lucru.*

Voiceover: *Pe ordinea de zi propusă de Consilierii Municipali PAS au fost cinci subiecte, printre care și prezentarea bugetului provizoriu. Cei de la PAS și platforma DA acuză Consilierii de la PSRM și MAN că boicotează intenționat ședința CMC.*

Zinaida Popa, președintele fracțiunii PAS în CMC: *Ei s-au înțeles pe sub masă, astăzi este evident, pentru că am văzut numirile în...deja în spațiu public a unor socialiști.*

Victor Chironda, consilier municipal din partea Platformei DA: *Bănuiesc că în această perioadă se întâmplă negocieri. Primarul Ceban negociază cu socialiștii și cu ceilalți consilieri, formarea unei majorități, oficiale, neoficiale, vedem că se fac numiri în funcții.*

Voiceover: *Consilierii PSRM și cei de la MAN spun că așteaptă ca ședința să fie convocată de executiv.*

Prin telefon, Grigore Bejenaru, consilier municipal MAN: *Ședința Consiliul Municipal se convoacă după un regulament. Când se invită, trebuie să fie o dispoziție, dispoziția să fie transmisă, trebuie să aibă titlul, E-mailul primăriei, oficial să fie transmisă și în baza aceia noi putem să ne convocăm. Dar așa că careva din fracțiuni sau cineva dorește să facă politică mai mult decât să lucreze, eu nu pot să particip la așa de întruniri.*

Alexandr Odintov, consilier municipal PSRM: *Noi nu am primit nicio invitație. În al doilea rând, reieșind din discuțiile pe care le are conducerea cu primarul general despre politica pe care o să o facem în continuare în oraș, am decis să nu participăm la nicio ședință. Sperăm ca în curând o să avem ședință.*

Voiceover: *Primăria Chișinău neagă acuzațiile aduse de PAS și Victor Chironda și afirmă că în curând va fi convocată ședința CMC.*

Vasile Chirilescu, purtător de cuvânt al Primăriei Chișinău: *Executivul pregătește ordine de zi, deci acele chestiuni care sunt importante, astfel ca să fie organizată o ședință, unde să fie lucrativă și să fie adoptate deciziile, interesul cetățenilor.*

Reporter: *Când va fi anunțat?*

Vasile Chirilescu, purtător de cuvânt al Primăriei Chișinău: *O să venim în perioada următoare cu un anunț, cum facem de obicei.*

Voiceover: *Prima ședință a CMC, când au fost validate mandatele de Consilieri Municipali și cel de primar, a avut loc la începutul lunii decembrie.*

Știrea începe cu anunțul: „Nici a treia tentativă nu a fost cu succes”. Tot în debutul știrii se conține și acuzația că MAN și PSRM boicotează intenționat ședința pentru a face înțelegeri „pe sub masă”. În continuare prezentatoarea menționează: „Aleșii locali vizați califică declarațiile drept-politice și spun că așteaptă ca ședința CMC să fie convocată de executiv.”

După o succintă descriere a acțiunilor ce s-au desfășurat în sala de ședințe a Consiliului Municipal Chișinău, este prezentată poziția organizatorilor ședinței extraordinare a CMC, Zinaida Popa, președintele fracțiunii PAS în CMC, și Victor Chironda, consilier municipal din partea Platformei DA, cu privire la problemele existente din cauza faptului că nu se desfășoară ședințe ale CMC. Totodată, Victor Chironda a menționat: „am încercat încă o dată să convocăm ședința Consiliului, pentru că primarul evită să facă acest lucru”.

În știre s-a menționat și faptul că „Cei de la PAS și platforma DA acuză Consilierii de la PSRM și MAN că boicotează intenționat ședința CMC”. Urmează acuzațiile făcute de Zinaida Popa: „Ei s-au înțeles pe sub masă, astăzi este evident, pentru că am văzut numirile în...deja în spațiu public a unor socialiști”, iar Victor Chironda a lansat ideea: „Bănuiesc că în această perioadă se întâmplă negocieri. Primarul Ceban negociază cu socialiștii și cu ceilalți consilieri formarea unei majorități, oficiale, neoficiale, vedem că se fac numiri în funcții.”

În replică la cele enunțate supra se menționează: „Consilierii PSRM și cei de la MAN spun că așteaptă ca ședința să fie convocată de executiv”.

Știrea continuă cu prezentarea opiniei consilierului municipal MAN Grigore Bejenaru cu privire la condițiile de desfășurare a ședințelor CMC și cu explicația consilierului municipal PSRM Alexandr Odintov de ce nu a participat fracțiunea din care face parte la ședința extraordinară convocată de consilierii PAS și DA: „Noi nu am primit nicio invitație. În al doilea rând, reieșind din discuțiile pe care le are conducerea cu primarul general despre politica pe care o să o facem în continuare în oraș, am decis să nu participăm la nicio ședință. Sperăm ca în curând o să avem ședință.”

Pentru echilibrarea materialului jurnalistic este menționat faptul că „Primăria Chișinău neagă acuzațiile aduse de PAS și Victor Chironda și afirmă că în curând va fi convocată ședința CMC.”

Știrea continuă cu prezentarea informației despre condițiile de organizare a unei ședințe, purtătorul de cuvânt al Primăriei mun. Chișinău susține că în perioada următoare o să facă un anunț.

În finalul știrii este reamintit faptul că prima ședință a CMC, când au fost validate mandatele de consilieri municipali și cel de primar, a avut loc la începutul lunii decembrie.

La 31 ianuarie 2024, în cadrul buletinului de știri de la ora 20:00, au fost difuzate următoarele subiecte:

1. „Guvernul anulează deciziile CSE Chișinău” (20:06:57-20:09:33)

Prezentatoare: Guvernul a anulat decizia Primăriei Chișinău prin care a fost sistată finanțarea grupelor cu program prelungit pentru clasele primare. Ministrul educației, Dan Perciun, a calificat măsura drept abuzivă și a amenințat că se va plânge la Procuratură, precizând totodată că municipalitatea trebuie să găsească bani în buget pentru asta. Primăria Chișinău susține că declarațiile lui Perciun sunt politice și îl acuză de presiune și imixtiune în treburile autorităților publice locale.

Dan Perciun, ministrul educației: Anularea deciziei Comisiei Situații Excepționale Chișinău, prin care s-au pus pe umerii părinților taxele pentru programul prelungit. Vă aduc aminte că responsabilitatea pentru asigurarea grupurilor cu programul prelungit revine autorităților publice locale.

Voiceover: Decizia a fost luată de Comisia Națională pentru situații excepționale, care acuză decidenții din Capitală de depășirea atribuțiilor de serviciu.

Dan Perciun, ministrul educației: Tot astăzi Comisia Situații Excepționale, la nivel național, a anulat și decizia prin care, în mod absolut abuziv și inexplicabil, a fost anulat ordinul ministrului educației cu privire la încetarea rapoartelor de muncă cu șeful direcției municipale a educației, care a fost promovat în această funcție cu încălcarea prevederilor legale, ori nu a fost desfășurat un concurs pentru ocuparea funcției și perioada numirii acestuia a fost o perioadă nedeterminată.

Voiceover: Perciun susține că Primăria trebuie să convoace ședința CMC și să aprobe banii în buget pentru finanțarea grupelor cu program prelungit, precizând că adoptarea unor asemenea decizii prin care aceste responsabilități financiare sunt plasate pe umerii părinților de către Comisia pentru Situații Excepționale Chișinău, este ilegală.

Dan Perciun, ministrul educației: Ceea ce o să facem noi, în condițiile în care ei încalcă legea, este să ne adresăm la Procuratură și CNA. Pentru că ceea ce se întâmplă astăzi, prin utilizarea Comisiei Situații Excepționale, care nu are asemenea atribuții, reprezintă depășirea atribuțiilor de serviciu și se sancționează, fie penal, fie prin amendă și suspendare din funcție.

Voiceover: Primarul Ion Ceban a reacționat imediat prin consiliera sa, calificând decizia Guvernului drept o imixtiune în treburile autorităților publice locale. Și în timp ce primăria și Guvernul sunt antrenate în acest ping-pong de pasare a responsabilităților, părinții sunt confuzi.

Prin telefon, Ala Revenco, președintele Asociației „Părinți Solidari”: Acum părinții din nou sunt lăsați în suspans, fiindcă odată ce este anulată această decizie, nu mai poate fi vorba de grupe cu plată. Tot procesul acesta de organizare a grupelor cu plată va fi închis.

Voiceover: Ala Revenco susține că așteaptă convocarea ședinței CMC și speră că vor fi alocați bani pentru programul prelungit, având în vedere că la Primărie a fost depusă și o petiție semnată de peste 4000 de părinți.

Știrea, despre anularea deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) Chișinău cu privire la sistarea finanțării grupelor cu program prelungit pentru clasele primare, începe cu prezentarea poziției ministrului educației, Dan Perciun, care a calificat acțiunea CSE Chișinău ca fiind abuzivă și a anunțat că va sesiza procuratura. Totodată, este prezentată și poziția Primăriei mun. Chișinău: „declarațiile lui Perciun sunt politice și îl acuză de presiune și imixtiune în treburile autorităților publice locale”. Pe parcursul materialului, ministrul educației amintește că responsabilitatea pentru asigurarea grupelor cu program prelungit revine autorităților publice locale și anunță că Comisia pentru Situații Excepționale la nivel național a anulat decizia prin care a fost anulat ordinul ministrului educației cu privire la încetarea rapoartelor de muncă cu șeful Direcției municipale a educației. Totodată, este prezentată și poziția lui Dan Perciun cu privire la finanțarea grupelor cu program prelungit pentru clasele primare: „Primăria trebuie să convoace ședința CMC și să aprobe banii în buget pentru finanțarea grupelor cu program prelungit, precizând că adoptarea unor asemenea decizii prin care aceste responsabilități financiare sunt plasate pe umerii părinților de către Comisia pentru Situații Excepționale Chișinău, este ilegală.”

În continuare, Dan Perciun reiterează intenția de a se adresa Procuraturii și CNA-ului în vederea soluționării problemei create.

Începând cu minutul 08:53, în timp ce reportera prezenta sumar poziția Primăriei mun. Chișinău: „Primarul Ion Ceban a reacționat imediat, prin consiliera sa, calificând decizia Guvernului drept o imixtiune în treburile autorităților publice locale”, pe ecran a fost plasat mesajul complet al

consilierii lui Ion Ceban în domeniul comunicării: „Calificăm aceste declarații ca imixtiune în treburile Administrațiilor Publice Locale, iar primăria nu este obligată conform legii în multe acțiuni enumerate de ministru. Calificăm aceste acțiuni prin folosirea puterii drept presiuni asupra autonomiei locale. Referitor la alte decizii ale Primăriei Chișinău, vom anunța ulterior.”

Deși petiționarul susține că problema a fost prezentată dezechilibrat: poziția ministrului educației – de trei ori, iar poziția Primăriei mun. Chișinău – trunchiat, controlul a atestat o prezentare suficientă și echilibrată a subiectului, serviciul media audiovizual de televiziune „PRO TV Chișinău” punând accent pe interesele și necesitățile consumatorului acestei știri: „în timp ce primăria și Guvernul sunt antrenate în acest ping-pong de pasare a responsabilităților, părinții sunt confuși”.

2. „Decizie pozitivă pentru asistenții personali” (20:09:33-20:11:59)

Prezentatoare: Comisia Situații Excepționale la nivel național a anulat și decizia Primăriei de a reduce orele de muncă a asistenților personali și respectiv salariul lor. Ministerul Muncii spune că hotărârea a fost ilegală și că va sesiza CNA. Municipalitatea califică declarațiile drept politice, dar nu spune dacă se va conforma și în timp ce autoritățile își aruncă din nou replici, soarta asistenților personali care îngrijesc de persoane cu dizabilități rămâne incertă.

Alexei Buzu, ministrul muncii: Noi am constatat că acele decizii au fost aprobate contrar legislației, ele depășesc atribuțiile Comisiei Excepționale din municipiul Chișinău. Mai mult, săptămâna trecută, Inspectoratul Social de Stat a demarat control inopinat în cadrul direcțiilor municipale care gestionează serviciul de asistență personală și a constatat că revizuirea contractelor și revizuirea modului prin care li s-a atribuit un nou mod de îngrijire pentru persoanele cu dizabilități a fost demarat cu grave încălcări.

Voiceover: În acest sens, ar fi fost sesizate organele de drept.

Alexei Buzu, ministrul muncii: Colegii de la Inspectoratul Social de Stat au sesizat și CNA-ul în această săptămână, în acest sens, și noi am solicitat ca deciziile ce vizează asistenții personali din municipiul Chișinău, să fie abrogate.

Voiceover: Responsabilii din cadrul Primăriei califică declarațiile ministrului drept politice. Nu este clar însă dacă municipalitatea se va conforma și va renunța la propria decizie de a micșora orele de muncă și, respectiv, salariul asistenților personali din capitală. Așadar, soarta acestora rămâne incertă. Subiectul a stârnit un ping-pong de replici între Guvern și Primărie încă de la începutul acestui an. Totul a pornit atunci când Ministerul Muncii și Protecției Sociale a demarat reforma „Restart”, care prevede că serviciul asistență socială din toate raioanele, cu excepția municipiului Chișinău și autonomiei Găgăuze, a trecut sub gestiunea statului. Primăria Capitalei a declarat că nu are bani să plătească circa 400 de asistenți personali, care până în acest an au fost achitați din fondul de susținere a populației, care a fost lichidat între timp și a cerut ca și Serviciul Asistență Socială din Chișinău să treacă sub gestiunea ministerului. Acest lucru nu s-a întâmplat, așa că Municipalitatea a decis să reducă orele de muncă a mai multor asistenți personali, iar odată cu asta și salariul oamenilor, care urmau să primească doar puțin peste 2000 lei. Asta i-a nemulțumit pe părinții, care au grijă de copiii lor cu dizabilități și s-au plâns că nu au bani nici pentru strictul necesar. În capitală sunt circa 2200 de asistenți personali.

Știrea începe cu prezentarea faptului că Comisia pentru Situații Excepționale la nivel național a anulat și decizia Primăriei mun. Chișinău de a reduce orele de muncă a asistenților personali și, respectiv, salariul lor. Totodată, este prezentat motivul anulării, intenția Ministerului muncii de a sesiza CNA-ul, precum și reacția Primăriei mun. Chișinău: „Municipalitatea califică declarațiile drept politice”. Deși în petiție este specificat că autoritățile centrale sunt prezentate pozitiv, iar autoritățile locale sunt prezentate negativ, ca urmare a controlului s-a atestat că subiectul a fost prezentat echilibrat, accentul punându-se pe o problemă aflată în discuție publică: „în timp ce autoritățile își aruncă din nou replici, soarta asistenților personali care îngrijesc de persoane cu dizabilități rămâne incertă”.

În știre este prezentată și informația despre controlul inopinat demarat de Inspectoratul Social de Stat în cadrul direcțiilor municipale care gestionează serviciul de asistență personală, care a constatat că revizuirea contractelor și revizuirea modului prin care s-a atribuit un nou mod de îngrijire pentru persoanele cu dizabilități a fost demarată cu grave încălcări.

În partea finală a știrii a fost prezentată din nou reacția Primăriei mun. Chișinău: „Responsabilii din cadrul Primăriei califică declarațiile ministrului drept politice”. Tot aici, se reamintește despre

decizia Primăriei mun. Chișinău de a micșora orele de muncă și, respectiv, salariul asistenților personali din capitală și despre reforma „Restart”, care prevede că serviciul asistență socială din toate raioanele, cu excepția mun. Chișinău și a Autonomiei Găgăuze, a trecut sub gestiunea statului.

În contextul aplicării reformei, Primăria mun. Chișinău a declarat că nu are bani să plătească circa 400 de asistenți personali, care până în acest an au fost achitați din fondul de susținere a populației, care a fost lichidat între timp, și a cerut ca și Serviciul Asistență Socială din Chișinău să treacă sub gestiunea ministerului. Acest lucru nu s-a întâmplat, așa că municipalitatea a decis să reducă orele de muncă a mai multor asistenți personali, iar odată cu aceasta – și salariul oamenilor, care urmau să primească doar puțin peste 2000 lei.

Obiecțiile petiționarului asupra știrii: *„nu se face o descriere obiectivă a situației cu exemple și din alte raioane ale țării, în care serviciul respectiv este administrat de autoritățile centrale, și nici nu se descrie esența reformei implementate”* sunt nefondate, or, alegerea unghiului de abordare a unui eveniment aparține exclusiv serviciului media, iar imixtiunea în politica editorială din partea oricărei autorități este interzisă. În acest sens, art. 2 alin. (1) lit. b) din CSMA specifică: *„Prezentul cod are drept scop: să garanteze dreptul la independență editorială și libertatea de exprimare.”*

În concluzie, în urma analizării obiectului petiției, CA a constatat următoarele:

Petiționarul a invocat încălcarea art. 13 alin. (1), (4) și (6) din CSMA, cu privire la asigurarea informării corecte. Sub acest aspect, dreptul publicului la informare corectă nu a fost prejudiciat prin informațiile care au vizat situația din capitală. Furnizorul de servicii media a asigurat un echilibru prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, cu referire la subiectele aflate în dezbateră publică.

Referitor la mențiunile petiționarului: *„nu se face o descriere obiectivă a situației cu exemple și din alte raioane ale țării și nu se descrie esența reformei implementate”*, *„Deși problemele sunt comune pentru toată țara, iar în alte orașe situația este mult mai gravă, știrile sunt axate în exclusivitate pe municipiul Chișinău”*, este de specificat că CA verifică materialele jurnalistice emise de către serviciile media audiovizuale și nu produce ingerințe în politica editorială a furnizorilor de servicii media.

Cu privire la obiecțiile petiționarului referitor la lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și a dreptului la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private, prevăzute de art. 11 alin. (1) și (3) din CSMA și art. 4 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată.

„Jurnal TV”

În cadrul controlului, s-a constatat că la 22 ianuarie 2024 au fost difuzate următoarele subiecte la care face referire petiționarul:

1. *„Ore suplimentare, plătite de părinți”* (este prezentă poziția Primăriei mun. Chișinău prin șeful adjunct al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Andrei Pavaloi)

Acest subiect are ca suport factologic declarațiile șefului adjunct al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Andrei Pavaloi, care vine să clarifice starea de incertitudine pe care au avut-o părinții după apariția în spațiul public a informațiilor precum că grupele cu program prelungit nu vor mai fi funcționale.

Andrei Pavaloi menționează: *„Prețul astfel pentru 3 ore de aflare a copilului în cadrul grupei program prelungit, fiind de 360 lei, iar pentru 6 ore, 690 lei. A fost elaborat și mecanismul de plată a părinților, care este absolut prin contul trezoreriei al instituției, nefiind legată activitatea respectivă financiară de colectări non-formale.”*

Pe marginea acestei declarații s-au expus locuitorii orașului, co-fondatoarea Asociației „Părinți Solidari” Ala Revenco și consilierul municipal PAS Zinaida Popa.

2. *„Dispare omătul, apar gropile”* (este prezentă poziția Primăriei mun. Chișinău prin șeful Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache)

Subiectul este axat pe starea drumurilor din mun. Chișinău. Sunt intervievați mai mulți șoferi care se expun pe starea proastă a drumurilor, după care urmează declarațiile directorului Asociației Drumarilor Antreprenori din Moldova, Boris Gherasim: *„Să zicem, în anul trecut, anii precedenți,*

pentru anul 24, finanțarea drumurilor este la nivel de vreo 30% din necesar Statul n-are 4-5 miliarde necesari pentru alocare la întreținerea acestor drumuri. Nu, să lucră la întreținere. Am ajuns la ceea, de la 24-25% de drumuri care erau vreo 7 ani în urmă, 8 în stare rea, am ajuns la ceea că acum avem 60% de drumuri în stare rea. Și-i clar lucru că drumurile o să degradeze foarte tare primăvara asta, după așa iarnă.”

De asemenea, se expune pe marginea situației create și reprezentantul Primăriei mun. Chișinău, șeful Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache: *„În condițiile date ar fi fost suficient de a interveni, așa ca, ulterior să nu mai apară aceste neconformități sau situații de avarie, dar în efortul depus și inclusiv alocarea mijloacelor municipale pentru întreținerea drumurilor, vreau să comunic că și la ora actuală suntem pregătiți pentru a interveni. Urmează în timpul care o vom avea posibilitatea de a interveni cu asfalt rece, vom interveni ca să lichidăm aceste situații de avarie.”* (sursa facebook.com/primariachisinaumd).

3. *„Au ajuns la spital din cauza gheții”* (Primăria mun. Chișinău nu este vizată în această știre) Subiectul descrie starea de fapt care s-a creat din cauza temperaturilor scăzute și, ca rezultat, formarea ghețușului. Sunt intervievate mai multe persoane care au alunecat și au suferit diverse fracturi. Este de menționat faptul că nici cei intervievați, nici autorii subiectului nu au făcut referire la vreun serviciu din cadrul Primăriei mun. Chișinău, care s-ar face vinovat de situația creată. S-a menționat că *„Medicii de la Institutul de Medicină Urgentă muncesc în regim alert pentru a acorda ajutor fiecărui pacient. Pe parcursul zilei de astăzi, medicii traumatologi și ortopezii au consultat în jur de 50 de pacienți cu diverse luxații, entorse sau, bineînțeles, cei care au suportat fracturi, deja sunt internați în secțiile de profil. Cei care s-au adresat astăzi și despre care am menționat mai sus sunt pacienți anume care au căzut pe gheață. Pe parcursul săptămânii trecute, peste 200 de oameni au apelat serviciul 112 din cauza poleiului format pe străzi și trotuare. Cele mai multe traumatisme s-au înregistrat în rândul persoanelor de peste 60 de ani. Totodată, din cauza temperaturilor scăzute, doi oameni s-au adresat la serviciile de urgență cu degerături. aceștia se află în stare stabilă fiind supravegheați de medici.”*

4. *„Deszăpezirea capitalei cu tehnică uzată”* (sunt informații oferite de Întreprinderea municipală „EXDRUPO”)

În subiect se relatează despre utilajul folosit de Întreprinderea municipală „EXDRUPO” pentru lucrările de deszăpezire în mun. Chișinău. Informația despre acest utilaj a fost oferită de „EXDRUPO” la solicitarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”. Voiceover: *„Într-un răspuns al Întreprinderii Municipale EXDRUPO se arată că pentru procesul de deszăpezire în sezonul 2023-2024 au fost implicate în total 58 de unități de tehnică. Dintre acestea, 39 sunt din sectorul transport auto al Întreprinderii, iar din sectorul mecanizare au fost implicate 19 unități funcționale. Unele utilaje au un grad sporit de uzură, fiind date în exploatare în anul 1979. Din cauza lipsei unor autospeciale esențiale în dotare EXDRUPO, în toamna anului trecut s-au desfășurat licitații publice de achiziționarea serviciilor de închiriere pentru tehnica necesară.”*

În acest bloc petiționarul susține că știrile sunt manipulatorii și neechidistante, reprezentând mostre de propagandă și dezinformare. Din cele relatate supra, subiectele au la bază date și declarații ale oficialilor Primăriei mun. Chișinău pe baza cărora au fost efectuate relatările. Nu poate fi vorba de dezinformare în cazul în care pe marginea subiectului se expune șeful Direcției Generale Mobilitate Urbană, Vitalie Mihalache, și șeful adjunct al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Andrei Pavaloi, se prezintă date oferite de Întreprinderea municipală „EXDRUPO”. Mai mult ca atât, subiectul *„Au ajuns la spital din cauza gheții”* oferă informații referitor la situația generală care s-a creat de pe urma temperaturilor scăzute și, ca rezultat, formarea ghețușului. În cadrul acestui subiect, prezentatorul operează cu date oferite de Instituția Publică „Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112”. Serviciile Primăriei mun. Chișinău responsabile de gestionarea lucrărilor de amenajare, deszăpezire nu sunt menționate.

La 24 ianuarie 2024, în buletinul informativ și în programul „Secretele Puterii” a fost difuzată știrea *„Petiția lui Ion Ceban a împânzit orașul”*, invocată de petiționar (este prezentă poziția purtătorului de cuvânt al Primăriei mun. Chișinău, Vasile Chirilescu):

În acest subiect se relatează despre conținutul unei petiții pe care a inițiat-o Primăria mun. Chișinău, modalitatea de informare a cetățenilor despre acest conținut, precum și modul de finanțare a acestei campanii de colectare a semnăturilor. Sunt intervievați locuitorii capitalei, care se expun critic pe marginea petiției și a modului cum sunt cheltuiți banii publici. De asemenea, este asigurată poziția părților acestei petiții, precum Primăria mun. Chișinău, în persoana purtătorului de cuvânt, Vasile Chirilescu, și Guvernul, în persoana purtătorului de cuvânt, Daniel Vodă. Tot pe marginea acestui subiect se expune și expertul comunității Watchdog Valeriu Pașa.

La subiect, petiționarul se expune pe marginea următorului fapt: *„În Vox populi este prezentată o singură poziție, cea critică, deși subiectul necesită o a doua opinie. Prin astfel de tertipuri se manipulează opinia publică, se lasă impresia că toți cetățenii au o poziție critică față de inițiativa Primăriei mun. Chișinău.”*

Este de menționat că Vox populi nu este parte separată a subiectului în cauză și nu poate fi privit separat, iar a doua opinie a fost asigurată prin poziția purtătorului de cuvânt al Primăriei mun. Chișinău, Vasile Chirilescu: *„Deci sunt niște resurse care se utilizează, sunt planificate pentru a fi desfășurate aceste campanii. Pentru afișe materiale informative, da?”*.

De asemenea, rezultatele controlului au atestat că la 24 ianuarie 2024, ora 20:00, serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” a difuzat programul „Secretele Puterii”. Invitații programului au fost Victor Chironda, consilier Platforma DA, Zinaida Popa, consilier PAS, și Victor Duca, antreprenor.

La începutul programului, precum și pe parcursul acestuia, moderatorul aduce la cunoștință publicului următoarele mesaje:

- (20:01:14) *„Primar care refuză în continuare cu ostentativitate să se prezinte aici, în acest studio, să discutăm în format unul la unul sau cu alții invitați, nu ne răspunde la telefoane. Astăzi colegii mei l-au telefonat insistent și pe primarul Ceban, și pe cei din serviciul de presă al primăriei, chiar și pe doamna Eugenia Ceban, mama primarului și lidera consilierilor MAN. Când a auzit cine o contactează, a închis imediat telefonul și nu a mai răspuns.”*

- (20:18:20) *„O să-i rog pe colegii să-l telefoneze pe Ceban. Nu o să ne răspundă, dar noi suntem obligați să-l telefonăm.”*

- (20:20:07) *„... Mă scuzați, l-am telefonat pe Ion Ceban, care nu ne răspunde.”*

- (20:43:17) *„L-am telefonat și pe domnul Gârbu de la spații verzi și el coleg cu domnul Ceban de partid, nici el nu mi-a răspuns.”*

- (20:40:29) *„Mie îmi pare foarte și foarte rău, repet, am anunțat astăzi și în startul emisiunii, că din toată pleiada, din 20 de consilieri, din zecile de angajați ai primăriei, șefi de direcții, primari, comunicatori, nimeni nu a dorit să vină la această emisiune, ba nici nu ne răspundeau la telefon, ori atunci când răspundeau cazul mamei domnului Ceban, când a auzit că s-a prezentat colegul meu că este de la „Jurnal”, i-a închis telefonul.”*

Pe burtieră a fost prezentat mesajul: *„Persoanele vizate în emisiune pot solicita dreptul la replică la numărul de telefon: 022-101-121; sau la adresa: contact@jurnalTV.md.”*

În cadrul programului au fost abordate mai multe subiecte care vizează activitatea Primăriei mun. Chișinău. În acest sens, moderatorul programului adresează întrebări de concretizare în coraport cu cele expuse de invitații programului, unele dintre acestea sunt: *„Ați refuzat să le dați 2 milioane reducere, așa cum s-au exprimat. Ce s-a întâmplat mai departe?”*, *„A venit cineva de la Centrul Anticorupție, de la Procuratura Anticorupție să vă ia declarații pentru că sunt luni de zile în care dumneavoastră semnalați aceste lucruri. S-a întâmplat ceva?...”*, *„Puteți să dați și un exemplu în acest sens”*, *„Ele nu au fost puse la lucru nici măcar o zi”*, *„Domnule Chironda, dvoastră ați fost și viceprimar o perioadă. Ați avut o dimisie cu cântec, ce ținea de cazul hotelului Național. Iată acest caz concret. Cum îl comentați și dacă mai cunoașteți altfel de situații?”*, *„Domnul Duca a mai făcut niște dezvăluiri interesante în pauză, pe care o să-l rog să le spună și public atât cât este posibil, pentru că sunt lucruri pe care nu poți să le spui neapărat și în fața întregii țări”*, *„Dar de ce se întâmplă aceste lucruri?”*, *„Domnule Duca, de ce utilajele dumneavoastră nu sunt folosite? Dumneavoastră ați înțeles?”*, *„Ați făcut o estimare, iată, dacă aceste utilaje erau scoase imediat, din 8 ianuarie, când a început să ningă, câți metri pătrați de trotuar ar fi fost curățate?”* etc.

Un subiect aparte, discutat în platou, a fost despre experiența antreprenorului Victor Duca, în urma prestării serviciilor de achiziții a unor utilaje tehnice multifuncționale cu Primăria mun. Chișinău. Pe marginea acestui aspect participanții la discuții au avut opinii critice. Antreprenorul s-a expus referitor la unele acțiuni pe care le-a întreprins Primăria mun. Chișinău față de el. În acest context, sunt relevante următoarele informații din cadrul programului, oferite de invitați la solicitarea moderatorului:

Moderator: „Și referindu-ne strict la dezăpezire, eu știu că dumneavoastră ați câștigat o licitație cu Primăria Chișinău, în valoare de peste 20 de milioane de lei, ca să le livrați niște utilaje multifuncționale...”

Victor Duca: „Au sărit peste 350 de zile timpul de achitare contractual. Am fost practic hărțuit, diminuat prețul. Am fost printr-un așa un calvar ca agent economic. Pur și simplu am fost nevoit să sar în spațiu media și să solicit ajutor.”

Zinaida Popa, consilier PAS: „Și eu, în calitate de consilier, am depus denunțuri la Centrul Național Anticorupție, la Procuratură. Și nu doar. Sigur că eu îmi doresc, și nu doar ca consilier municipal, dar și ca cetățean, ca aceste organe și aceste instituții ale statului să lucreze conform legislației în vigoare și acolo unde este nedreptate să fie adusă cumva dreptatea în fața la toată lumea. Dacă domnul a fost îndreptățit ca agent economic, ca persoană fizică, înseamnă că acest lucru trebuie să aibă finalitate și în organele de drept. Asta ne dorim foarte mult. Ne pare foarte rău că anumite dosare de rezonanță, chiar și pe mun. Chișinău, nu au o finalitate sau nu este o atitudine foarte responsabilă, să zicem așa, din partea reprezentanților acestor instituții față de anumite abuzuri sau față de anumite ilegalități despre care noi vorbim.

Victor Chironda, consilier Platforma DA: „Și, iată, astfel de cazuri se întâmplă lunar, săptămânal. Domnul Duca nu este nici primul, nici ultimul agent economic. Ceilalți pur și simplu tac, pentru că nu vor să se... Ei știu că este... N-are sens. Pur și simplu n-are sens să ieși în public și să spui aceste lucruri. Ei acceptă, își închid afacerile, pun aceste pierderi la minus, se duc, dau mită, numai să scape.”

În cadrul programului moderatorul se adresează către Zinaida Popa, consilier PAS, cu următorul mesaj: „Și ca membru al unui partid care se află la guvernare, doamnă Popa, trebuie să depuneți mai multe eforturi în acest sens pentru că degeaba vorbim noi, degeaba iese un antreprenor și dacă în cazul domnului Duca s-ar face dreptate, atunci cu siguranță ar prinde la curaj și alții antreprenori sau n-ar mai fi atât de tupești cei din primărie atunci când cer mită. Dar dacă iese omul ăsta luni de zile și strigă și oricum nimic nu se întâmplă cu chiu cu vai, i-au dat o parte din bani, atunci clar că nimic nu se va rezolva. Domnule Duca, revenim la dumneavoastră. Deci, dumneavoastră ați livrat aceste bunuri în ianuarie, da, anul trecut?”

Adresarea moderatorului către consilierul municipal PAS Zinaida Popa vine ca o solicitare în vederea întreprinderii unor acțiuni de către partidul de guvernământ, care ar descuraja pretenziile cazuri de abuzuri și corupție din cadrul Primăriei mun. Chișinău, despre care vorbește antreprenorul Victor Duca. Formularea petiționarului „Degeaba vorbim dacă nu se iau măsuri. Iar tupeștii din Primărie cer mită” distorsionează mesajul moderatorului, acesta fiind rupt din context, și creează impresia unei învinuiri directe și personale a jurnalistului referitor la angajații Primăriei.

Este important de specificat faptul că doi din participanți au calitatea de consilieri municipali în Consiliul Municipal Chișinău, care sunt în opoziție. Consilierii municipali critică acțiunile primarului general, Ion Ceban, precum și ale unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, care s-ar face responsabili de starea actuală a lucrurilor. Din cauza refuzului petiționarului de a se prezenta fizic/telefonice la program sau de a delega un reprezentant al Primăriei, invitații au operat cu date și cifre de care dispun. În lipsa unei păreri contrare, veridicitatea acestor informații este greu de demonstrat.

Pentru data de 25 ianuarie 2024 sunt invocate următoarele știri din buletinul informativ:

1. „Ședința CMC, încă o tentativă eșuată” (este prezentă poziția Primăriei mun. Chișinău)

În subiect se relatează despre o nouă ședință extraordinară a Consiliului Municipal Chișinău, convocată de consilierii PAS, care nu a avut loc din lipsă de cvorum. Sunt prezentate luările de cuvânt ale consilierilor municipali Zinaida Popa (PAS), Victor Chironda (PPDA), Sergiu Crețu (PAS) și

Irina Baran (PAS). Consilierii municipali se expun pe problemele care, după părerea lor, necesită soluționare. Astfel, Zinaida Popa, președintele grupului PAS din CMC, menționează: „*Cerem primarului general, împreună cu toți consilierii lui, cu consilierii PSRM și toți ceilalți să vină la ședințele Consiliului Municipal Chișinău.*” Voiceover: „*Contactată pentru o reacție, Natalia Ixari, purtătoarea de cuvânt a primarului Ion Ceban, a declarat că edilul nu comentează declarațiile politice ale unor consilieri care au vorbit de la tribuna primăriei. Cât despre ședința CMC, Ixari a spus că se lucrează la ordinea de zi și atunci când vor fi finalizate proiectele, ședința va fi organizată conform legii.*”

La acest subiect, petiționarul invocă faptul că sunt aduse acuzații primarului general al mun. Chișinău, iar reprezentantul Primăriei mun. Chișinău este întrebat doar când va fi ședința CMC. Aceste afirmații ale petiționarului contravin celor expuse în cadrul subiectului de voiceover, care menționează: „*Contactată pentru o reacție, Natalia Ixari, purtătoarea de cuvânt a primarului Ion Ceban, a declarat că edilul nu comentează declarațiile politice ale unor consilieri care au vorbit de la tribuna primăriei. Cât despre ședința CMC, Ixari a spus că se lucrează la ordinea de zi și atunci când vor fi finalizate proiectele, ședința va fi organizată conform legii.*” Refuzul primarului general, Ion Ceban, de a comenta declarațiile consilierilor municipali aflați în opoziție este un drept și o acțiune asumată. În acest context, sunt relevante prevederile art. 13 Asigurarea informării corecte alin. (7) din CSMA, care stipulează: „*Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție se asigură, de regulă, în cadrul aceluiași program audiovizual, iar în mod excepțional, în programele următoare. În cazul în care cei solicitați refuză să participe sau să își exprime punctul de vedere, acest lucru trebuie menționat în cadrul programului audiovizual. Absența punctului de vedere al uneia dintre părți nu exonerează realizatorul/moderatorul de asigurarea imparțialității.*”

2. „Primăria nu mai oferă compensații”

Reportajul se referă la compensațiile pentru căldură care erau oferite în ultimii ani de Primăria mun. Chișinău familiilor cu venituri mici, iar din acest an aceste compensații au fost sistate. Sunt intervievate persoane care beneficiau anterior de compensații, consilierul PAS în CMC Sergiu Crețu, este prezentată poziția WatchDog.md, precum și declarația ministrului muncii și protecției sociale, Alexei Buzu. Voiceover: „*Acum acest lucru nu se mai face, deoarece primăria arată cu degetul la Guvern care decide soarta compensațiilor pentru nevoiași. În replică, executivul afirmă că acțiunile primăriei Chișinău sunt cinice.*”

Poziția Primăriei mun. Chișinău este asigurată de purtătorul de cuvânt, Vasile Chirilescu, care menționează: „*Aceste compensații care se oferă acum, sunt oferite direct de Guvern din sursele instituțiilor internaționale, care sunt oferite statului Republica Moldova, astfel Chișinăul nu este o excepție. În comunicare executivului cu instituțiile europene, a fost confirmat acest lucru, astfel că ele nu pot fi dublate.*”

Petiționarul menționează că titlul „*Primăria nu mai oferă compensații*” este acuzator și nu corespunde cu textul știrii. Din cele prezentate supra la acest subiect, se poate constata faptul că informațiile prezentate se referă anume la compensațiile sistate la căldură și nu la alt gen de compensații oferite de serviciile Primăriei mun. Chișinău. Ca dovadă este și faptul că referitor la compensații se expune și purtătorul de cuvânt al Primăriei mun. Chișinău. În ceea ce privește titlul știrii, acesta este formulat în dependență de conținutul subiectului care urmează a fi prezentat și nu poate fi catalogat ca fiind acuzator.

Examinând a doua petiție din partea dlui Ion Ceban, CA a constatat că sunt vizate patru subiecte: „*Părinții elevilor dau alarma*”, „*Datorii electorale*”, „*Petiția de demisie a lui Ion Ceban*” și „*Scări reparate, care necesită reparație*”.

La 10 ianuarie 2024 a fost difuzat subiectul „*Părinții elevilor dau alarma*” (titlul în petiție) – „*Cheltuieli suplimentare pentru părinți*” (titlul furnizorului de servicii media):

Subiectul este axat pe declarațiile din cadrul unei conferințe a directorului Asociației „Părinți Solidari”, Ala Revenco. Declarațiile vin în contextul în care municipalitatea a decis să nu mai finanțeze grupele cu program prelungit. Ala Revenco menționează: „*Costul serviciilor de impresariat pentru cântăreți de tipul Carla's Dreams sau Ștefan Bănică sau Andra se ridică la jumătate de milion*

de lei. Deci oare noi pentru asta trebuie să economisim pe copii? Asta ar fi scopul primăriei Municipiului Chișinău să avem distracții continue în Piața Marii Adunării Naționale și să lăsăm 40, aproape 40 de mii de copii fără grupă cu program prelungit.” Voiceover: „Anterior, primarul Ion Ceban a declarat că Primăria Chișinău nu închide grupele, dar le lasă să activeze la dorința profesorilor și a părinților, așa cum se făcea și până acum în Chișinău.”

La 11 ianuarie 2024 a fost difuzat subiectul „Datorii electorale” (titlul în petiție) – „Ceban, acuzat de gestionare defectuoasă” (titlul furnizorului de servicii media):

Subiectul este axat pe declarațiile ministrului educației și cercetării, Dan Perciun, care a publicat un mesaj pe Facebook în care afirmă: „Că bugetul planificat pentru școli și grădinițe pentru anul 2024 s-a majorat față de anul trecut, iar primarul Ion Ceban s-a împrumutat înainte de alegeri și a rămas fără bani. Ion Ceban i-a obligat pe directorii instituțiilor de învățământ din municipiu să distribuie falsuri prin grupurile de părinți.” Voiceover: „Nici primarul Ion Ceban, nici purtătorul de cuvânt al primăriei nu au fost de găsit pentru o reacție. Anterior, primarul Ion Ceban a declarat că Primăria Chișinău nu închide grupele, dar le lasă să activeze la dorința profesorilor și a părinților, așa cum se făcea și până acum în Chișinău.”

La 19 februarie 2024 au fost difuzate următoarele subiecte:

1. „Petiția de demisie a lui Ion Ceban”

Subiectul este despre o petiție inițiată de activiștii organizației nonguvernamentale Primăria Alternativă, prin care cer demisia primarului general al mun. Chișinău, Ion Ceban. Petiționarii acuză edilul de gestionarea proastă a problemelor din oraș, decizii în detrimentul locuitorilor și lipsă de transparență în activitate. Voiceover: „Contactată pentru o reacție, consilierul edilului, Natalia Ixari, a declarat că primăria nu comentează inițiativa ONG-ului și a acuzat pe membrii Primăriei Alternative că ar fi activiști ai PAS.”

2. „Scări reparate, care necesită reparație”

În cadrul subiectului se relatează despre reparația necalitativă a scărilor din parcul Valea Trandafirilor, care după un an și jumătate de la finisare necesită din nou reparație. Sunt intervievați mai mulți trecători care se expun referitor la calitatea lucrărilor, se prezintă imagini de la fața locului, unde se pot observa lespezi de teracotă desprinsă de pavaj și plasată astfel încât să nu îngreuneze deplasarea trecătorilor. Voiceover: „Am încercat să aflăm cât a costat reparația acestor scări de la responsabilii de la Pretura Botanica, dar aceștia nu au fost de găsit. Ne-a oferit un răspuns purtătorul de cuvânt al primăriei. Vasile Chirilescu, care ne-a spus că lucrările de reabilitare a scărilor au costat bugetul municipal 190 de mii de lei. Totodată ai explicat cauzele stricăciunilor.” Vasile Chirilescu, purtător de cuvânt al Primăriei: „Deci a fost inspectată porțiunea de stradă și s-a verificat pe teren că sunt niște vicii ascunse în construcția acestei scări. Urmează cum timpul o să fie favorabil, deci temperaturile favorabile plus, ca să înceapă lucrările de reabilitare, de reparație.”

Rezultatele controlului au atestat că materialele jurnalistice difuzate de serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” corespund prevederilor normelor CSMA și art. 4 din Legea nr 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare. În toate subiectele a fost solicitată opinia angajaților Primăriei mun. Chișinău, responsabili de domeniile pe care le gestionează, a purtătorului de cuvânt și a primarului general. În cazul în care persoanele responsabile nu erau de găsit, în programul audiovizual se relatează despre poziția Primăriei mun. Chișinău care a fost expusă anterior la același subiect. Astfel, furnizorul de servicii media a asigurat pluralismul de opinie, a echilibrat subiectul cu poziția părților interesate, dând posibilitate consumatorului de servicii media audiovizuale să-și formeze propria opinie referitor la subiectele vizate.

Totodată, în subiectele supuse controlului, în cadrul cărora a fost vizat primarul general al capitalei, Ion Ceban, au fost prezentate principalele puncte de vedere aflate în opoziție. În unele materiale a fost prezentată poziția primarului general, iar în altele a fost prezentată fie poziția reprezentanților Primăriei mun. Chișinău, fie a reprezentanților partidului politic condus de Ion Ceban – Mișcarea Alternativa Națională. Astfel, a fost asigurată informarea corectă și imparțială a cetățenilor prin prezentarea tuturor părților implicate.

În ședința publică din 22 martie 2024, reprezentanta petiționarului Ion Ceban a susținut pretențiile și argumentele invocate în petiții și a oferit răspunsuri la întrebările membrilor CA.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „TV8”, „Jurnal TV” și „PRO TV Chișinău”.
2. Se resping petițiile nr. 011 din 14.02.2024 și f/nr. din 27.02.2024 din partea primarului general al mun. Chișinău, Ion Ceban.
3. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU